

Taxa postală plătită în num. No. 224713/929. Szekesvárosi... 10. Telefon: 9-77 Havonta 110, ne 6vre 600, egészé földre: Havonta 16lévre 12, egészé detések díjazabá KELET az erde dóság egyetlen j Clkkelnk utányo rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rónasetter Robert Budapest Disztér 2 I.e

KELET

Bérmmentlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hátszegi Ernő, Strada Matel Mile 8. Vasárnap, 1935. július 7. 5695. EV. XVIII. ÉVF. TAMUSZ 6. 148. SZÁM.

A forrongó Franciaország

A harmadik köztársaság fennállása óta — leszámítva a Dreyfuss-per rövid intermezzóját és a világháború négy sötét évét — július 14-ike mindig a párizsi ueca vidám és mámoros ünnepe volt. A gálás kalandok Párizsában ezen a napon fesztelenül ölelkeztek össze a párizsi ueca kispolgári és proletár-származású fiatal párijai, hogy megünnepeljék a második császárság zsarnoki uralma alól való felszabadulást, a juliusi forradalom diadalmas napjának emlékeztét. Önefelelt és boldog napja volt ez mindmáig a párizsi uecának, amelyet ritkán zavart meg a sötétben meghuzódó, erőtlén köztársaság-ellenesek okvetetlenkedése. A közeledő július 14-ike azonban komor ünnepségné készül. A párizsi ueca ezuttal nem mulatni, nem ünnepelni készül ki az uecára, hanem tüntetni akar a veszélyben levének érzett demokrácia, az egyre vakmerőbb francia reakció ellen. A francia közélet kétségkívüli erjedésének és nyugtalanságának csalhatatlan jele ez. A két év óta Franciaországban is teljes erejével fellépett krízis Európának ezen a boldog szigetén is nagy változásokat okozott az emberek gondolkodásában és lelki összetételében. Baloldali beállítottságunk vélt embereket a jobboldal táborába vitt, míg a mérsékelt baloldali polgári elemeknek egy részét a radikális beállítottságu baloldali pártok táborába kényszerítette. Franciaország belpolitikai válságának legjellegzetesebb szimptomáját az a változás mutatja, mely a radikális szocialisták táborában az utolsó pár hónap leforgása alatt ment végbe. Ez a párt, mely a parasztság és a kispolgárság demokráciá: pártjaként volt elkönnyelve nemcsak a francia, de a világ-közvéleményben is, bár programjában antikapitalista elveket vallott: a gyakorlatban és kormányzásának számos esetében mindig a kiegyenlítő szerepét töltötte be a szélsőbal- és a jobboldali pártok között. Ezt a politikát főleg a párt leaderje: Herriot kényszerítette rá pártjára, abban a meggyőződésben, hogy Franciaországban az erők egyensúlyát, a demokrácia megvédelmezését csakis egy mérsékelt baloldali politika biztosíthatja. A párt balszárnya ezt a politikai felfogást csak immel-ámmal tette magáévá. Daladier volt miniszterelnök, aki a múlt évi februári események hatása alatt lemondott, elejétől fogva nem osztotta Herriot nézeteit. Daladiernek s a párt balszárnyának az volt a véleménye — s ez a vélemény ma már teljesen kifejeződött —, hogy a demokráciát az a tévesen demokratikusnak hitt gyakorlat veszélyezteti leginkább, mely Németországban Hitler kezére juttatta az uralmat s mely egy indokolatlan álszemérem jegyében a szabadságjogokat, a haladás eröit játszva szolgáltatta ki a köztársaság ellenségeinek. Daladier szerint tehát össze kell fogni a baloldali eröket s ugyanazzal a kiméletlenséggel, amellyel a jobboldal akarja lefengeni a baloldali pártokat, kell megsemmisíteni a szélsőjobboldali törekvéseket s a szélsőjobboldali alakulatokat támogató nagypár és finackapitalizmus politikai befolyását. Meg kell teremteni a baloldali pártok kormányzó-egységét s a baloldali pártok oldalán álló néptöbbség akaratával meg kell valósítani a baloldali pártok minimális programját. A jelek szerint a radikális szocialista párt baloldali szárnya az, mely többségbe került egy a párt ideológiái, mint gyakorlati vezetésében. A mérsékelt beállítottságu párttitkár: Eduard Pfeiffer kénytelen volt kilépni a radikális szocialista pártból s Herriot — ha egyelőre meg is tartotta a pártelnökséget — kisebbségben maradt pártjában a maga mérsékelt elveivel. A radikális szocialista párt legutóbbi értekezletén kimondotta, hogy a szocialdemokratákkal és kommunistákkal együtt részt vesz a július 14-iki tüntetésen, mely nemcsak tüntetésnek, hanem egyenesen hadüzenetnek készül a szélső jobboldal uralmi törekvései ellen. A háboru utáni Franciaország történetében először történik meg, hogy a polgári és a munkáspárti baloldali ilyen elszánt összefogással lép ki a politikai porondra. Annak

Mussolini repülőgépebe becsapott a villám, de a Ducenek semmi baja sem történt

Fantasztikus szerencsével menekült meg Mussolini

Róma, július 6. Fantasztikus szerencsével menekült meg ismét a halálvesedelemből Mussolini, aki tegnap repülőgépen utazott Rómából Palermóba. Feleuton nagy vihar keletkezett és a gépbe villám csapott be. A gép rádióantennája azonban felfogta a villámcsapást és a gépnek semmi baja sem történt és Mussolini is sértetlen maradt. A gép rádiótisztje szivgöresöt kapott.

Harcias beszédben válaszol Mussolini az angol nyilatkozatokra

Ujabb hadtestet indul Abesszinia felé

Róma, július 6. Ma Mussolini a III. hadtest felvonulásán beszédet mondott. A hadtest az Abesszinia ellen felvonuló hadsereg egyik jelentékeny csapattest: — A nép és a kormány egyik abban, hogy résztvegyenek egy háboruban, amelye végig kell vivni. Az olaszok mindig győztesen ke-

rultek ki a feketék elleni harcokból. Csak egy esetben volt kivétel, amikor Aduanál 4000 olaszsal szemben 100.000 abessziniai állott. Mussolini végül kijelentette, hogy az olasz nép nagy világeszmének hirdetője és az egész világnak el kell ismernie a fasizmus önfeláldozó szellemét és belső értékeit.

Életbeléptetik Németországban a vegyesházassági tilalmat

Az iskolákat megtisztítják a zsidó taneröktől. A legujabb náci törvények

Berlin, július 6. Ismeretes, hogy Németországban a náci-sajtó Hitler uralomrajutása óta erös agitációt folytat árjának zsidókkal való házasságkötései ellen. Ilyen házassági tilalom azonban törvényesen még nem lépett életbe.

A Rador távirati jelentése szerint a kormány rövidesen életbelépteti a vegyesházassági tilalmat. A legujabb náci-intézkedések egyébként meg fogják valósítani az iskolákban a tanárok és a diákok azonos fajiságát, ami azt jelenti, hogy olyan iskolákban, ahol árja diákok vannak, nemárják nem taníthatnak. Ez a tilalom a magánórák adására is vonatkozik.

A rendelet nem vonatkozik frontarcosokra, vagy akiknek szülei a fronton haltak

meg. Magánórákat adhatnak azok a nemárják, akik már a háboru előtti években is ezzel foglalkoztak. A vegyesházasságu tanerök közül csak azok taníthatnak, akik házasságukat 1933 július 2 előtt kötötték.

— Mezőgazdasági szabadegetemet állítanak fel. Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter nagyszabásu alapítványt tett: a Mezőgazdasági Tudományok Kutató Intézetnek adományozta Strunga fürdöt és ezzel kapcsolatos birtokát. Az alapítványt az intézetnek egy mezőgazdasági szabadegetem felállítására kell fordítania. Az adományra vonatkozó okiratokat a jövő héten fogják aláírni.

Olyan társadalmi és politikai erjedés rázza meg a francia életet, mely nagyon is hasonlatos ama júliusi napokéhoz, amelyeken a harmadik köztársaság a barrikádokon megszületett. A francia baloldal nagyon sokat tanult a német demokrácia bukásából, a német baloldali pártok félszeg és tehetetlen taktikázásából s minden eszközzel meg akarja akadályozni azt, hogy a faszizmus legyen urrá a demokrátiás érzésű és szociális igazságot követelő tömegek felett.

A francia baloldal és jobboldal küzdelme egész Európa jelene és jövője szempontjából sem közömbös. A francia jobboldali politika bukása és a baloldali kartell esetleges uralomra-kerülése döntően fogja befolyásolni ama országok belpolitikáját is, amelyek jelenleg a demokrácia és a fasizmus választásán vannak. Daladier és a francia baloldali pártok uralomra-kerülése z európai kisországok fasizmusának próbálkozásait is kétségkívül le fogja törni.

Eppen ezért a keleteurópai demokráciák és demokratikus pártok érthető figyelemmel kísérik a forrongó Franciaország közeljövőjének alakulását. (s. l.)

VILÁG TUKRÁ

Az angol-német „barátság” értéke

A német tengeri fegyverkezés áll ma a világpolitika tengelyében. Az abesszin-olasz kérdés is e nagy horderejü probléma mellett másodrendü problémává zsugorodott. Hitlerék a flottaépítkezés tekintetében teljesen a régi, Vilmos császári rendszert vették alapul technikai részében éppugy, mint politikájában. Hitlerék nemcsak erös szárazföldi hedsereg fölött akarnak rendelkezni, hanem olyan flotta felett, amelyet Tierpitz admirális is megirigyelhetne. Nem kérdezik meg a német néptől, nem találja-e fölösleges pénz pazarlásnak ezt az egész készülődést, ellenben megkérdezik az angoloktól, hol a határ, ameddig a flottaépítkezés körül elmehetnek.

Eddig a nagy építkezési lázban Hitlerék 153 ezer tonna sulyban öt új csatahajót építettek. Építettek továbbá két, vagy talán több csatahajót, amely alkalmas repülőgépek vitelére. Épült 51 ezer tonna sulyban 5 nehéz cirkáló, továbbá 32 ezer tonna sulyban öt, vagy több könnyü cirkáló, 30 torpedóromboló és 30 tengeraltató. Mindez jónéhány milliárd márkát emésztett fel és jónéhány milliárd márkát fog még felemészteni.

Régebben a német Reichstag ellenzéki csoportjai élesen támadták a flottaépítkezések költséges terveit. Ez természetes is volt, hiszen a háboruban is kiderült, hogy Németország, mint tengeri hatalom világjelentőségre nem tarthat számot. De a császári propaganda keresztülvitte, hogy a Reichstag mégis megszavazta a flotta-javaslatokat.

Hitler egyszerűben csinálja: diktál, és az új flotta épül. A hívek hurrah-t kiáltanak és fizetnek. Hitlerék még csak meg sem indokolják az adófizetők előtt a ropant kiadásokat. Azzal indokolhatnák talán, hogy Németországnak védekeznie kell az orosz keleti tenger flottájának meglepetéseivel szemben, vagy talán a litván flottával szemben? De meg sem kérdik, mert tudják, hogy az ilyen érvelés nevetéses.

Hitlerék nyilván azért építik a flottát, mert világpolitikát próbálnak vele csinálni. Azt mondják, ha meg van a flotta, akkor könnyen lehet kolóniákhoz jutni és könnyen lehet a belső elégületlenségét levezetni. Azt is hirdetik, hogy a német exportot csatahajók segítségével ismét meg lehet indítani. Nem sok reális vonatkozása van ennek az indokolásnak, de arra mégis alkalmas, hogy a jámbor német néppel elhitesse, hogy Hitleréknek sikerül majd flottájukkal visszaszerezni a háboru előtti jólétet és bőséget a német birodalomban.

Egyelőre valóban bőséget és jólét is szerez a német nehéziparnak. Ezen túl a hatalmas hadihajók kevés perspektívát mutatnak arra, hogy gyakorlati hasznukat is vehessék.

Nem valószínű, hogy az angolok, minden baráti ígértek ellenére is, semlegesek maradnak abban esetben, ha Hitler meg akarná ismételni az 1914-es háborut és ki akarná korrigálni a háborunak Németországra vonatkozó „hibáit”. Anglia ezzel a mostani barátkozásával megsértette a stresai frontot. Megsértett ezenkívül még jónéhány megállapodást, de az angol politikában gyözött az a meggyőződés, hogy muszáj megállapodni a németekkel, mivelhogy ők megállapodással, vagy anélkül is fegyverkeznek a tengeren. Az angolok választások előtt állanak és a választókat meg kell nyugtatni. Baldwin kormánya azzal a jelszóval fog indulni, hogy mindent megtett a béke érdekében és ennek ime szemmelátható jelei azok a

rek

a a többi hatalom így sem fog abba belemenni, Olaszország ellen, helyzet kulcsa Párizsban kékét a lap.

(Rador.) A Rengo-ügynök, a valóság megfeben, semmilyen kormányrtot a japán kormányhozára szolgáló fegyverszáll-érdekében.

az angol kormány vála-francia-szovjet paktumhozajánított német jegy-

(Rador.) Az angol kor-francia-szovjet paktumzett német jegyzékre ma nagykövetnek. Mint ismer-mány azt a kívánságátnglia álláspontját meglocarnói egyezményt alá- kölcsonös segélynyuj-zerződésre vonatkozólag ódás összegegyeztethető-e Reuter-ügynökség szerint válaszában kifejti, hogy t nincs összeférhetlenszi, hogy a paktum al-meg lesz könnyítve Né-a ama kezdeményezését keleteurópai biztonságot

(Rador.) Titulescu teg-párizsi nagykövet ven-megbeszéléseket folyta-cia, Raczynski lengyel, követtel és Jean Masa-matalmazott miniszterrel.

hogy visszanyernék há-böztetett közjogi hely-putat arra, hogy minő-rejt magában az a le-psburg-törvény módosi-restauráció előkészítésé-

zerint Bécsben a Bohe-Dageblattot elkobozták, bourg-kérdéssel kapoco-Római jelentés szerint avagyon küszöbön álló-olasz hivatalos körök-nügyének tekintik és m kívánnak emelni a sek ellen.

időszerű a Habsburg-uráció

A Habsburg-javaslatot zövetségi gazdasági ta-laságpolitikai bizottság vette. Politikai körök-ációk szerint a szövet-m vitatja meg a javas-fogadás után életbe is

ny tagjai, köztük Ber-ügyminiszter és Neu-rg az államtanács üle-rg-restauráció kérdése osztrák kormány nem edést valóra váltani, odalmat okozhat. A helyébe lépő új törvény onatkozása, amelle, y a volt uralkodó csa-sem vétkes a világhá-

Állítanak 83 tisztviselőt Boaran

A városi tanács ma azt a javaslatot, hogy a m felett 83 városi tiszt-ság elé állítsák. A ja-tiltakozás hangzott el ester részéről. A tanács tisztviselők fegyelmi elé

tárgyalások, amelyeket a demokrata Anglia folytatott a fasiszta Németországgal.

De már hangok hallatszanak az angol sajtóból is, amelyek egyáltalában nincsenek meglepve a német-angol megállapodásokkal. „Minél közelebről nézzük ezt a megállapodást — írja a Manchester Guardian — annál inkább látjuk, hogy ez az angol népre a lehető legkedvezőtlenebb.

Franciaország és Itália is belekényszerül ebbe a készülődésbe, ugyszintén a szovjetkormány, amely azon gondolkodik, vajjon ne teremtsen-e a keleti tenger számára egy új flottát.

Sokan azt hiszik, hogy Anglia és Hitler között olyan megállapodás jött létre, mely biztosítja minden körülmények között Angolország semlegességét. Ez azonban nem felelt meg a reális tényeknek. Szó sincs róla, hogy Hitler visszanyerte volna azt a pozíciót, amely Németország Angliával szemben elveszített. Eppen ellenkezőleg, Anglia ezzel a legújabb Németországgal kötött megállapodásával sokkal inkább Franciaországhoz van kötvé, mint valaha.

Nyik titok, hogy az angol politika a francia légi flottában látja biztonságát egy Anglia-ellenes légi támadással szemben. A tengeri erőviszonyok eltolódása a német készülődések miatt eltolódtak; ez az angol politikát arra kényszeríti, hogy a francia flottában lássa saját erejének szükségszerű kiegészítését. A mai helyzet egyre inkább hasonlít a háború előtti idők helyzetére, amikor Franciaország lehetővé tette, hogy az angol haderő az északi tengeren koncentráldhassék.

Amintohogy annakidején Anglia nem tűrhette a francia flotta megsemmisítését, vagy jelentős gyengülését, úgy az angolok most sem fogják ezt tűrni és pedig saját nagyhatalmi pozíciójuk érdekében. Sem II. Vilmos, sem Hitler hatalmi politikája számára Anglia nem lesz megszerzhető. Hitlerék csak annyit érhetnek el az angoloknál, akik némely ponton barátságos arculatot mutatnak a németek felé, hogy ezzel a mai nemzeti szocialista rendszer hozzájut belső propagandisztikus előnyökhöz. Azonban amikor majd nagy egzisztenciális nemzeti kérdésekről lesz szó, amikor Hitlerék az ő hatalmi álmukat akarnák megvalósítani, a döntő pillanatban, az angol politika bizonyára vissza fog lendülni oda, ahová érdekei parancsolják. Angliának nem lehet más hol helye, mint abban a blokkban, amely biztosítja eddigi hatalmát és befolyását a világ irányítására.

Nagy hővéde, amikor Hitlerék azt hiszik, hogy az angol „barátság” kimélyíthető és oda fejleszthető, hogy valaha Hitlerék és Anglia között szövetség jöhessen létre.

Jövő héten döntenek a vámoknál levő áruk felszabadításáról

Bucuresti, július 6. Costinescu dr. helyettes kereskedelmi miniszter ma fogadta a Sfatul Negustoresc küldöttségét Niculescu-Ritz elnöke alatt, amely kérte a vámoknál levő árucikkek felszabadítását, valamint a behozatali kvóták verifikálását. A miniszter válaszában kifejtette, hogy a jövő héten értekezletet tart a Nemzeti Bank megbízottjaival, amelyre a Kereskedő Tanács kiküldöttjeit is meghívja, amikor megvitatják a vámoknál levő áruk ügyét.

Izr. Leányinternátus Arad
Josif Vulcan 4. Felvezetési nyilvános iskolába járó, mint bel- és külföldi magántanulókat mérsékelt díjazásért. Állandó tanári felügyelet, korrepetálás és bőséges jó ellátás. Prospektussal szolgál az igazgatóság.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ
ROMÁN NAUHEIM
TERMÉSZETES-PÁRTLAN SZÉNÁVAS RÁDIOAKTÍV, SÓ-SÓVAS FORRÁSVÍZVEL

A CFR vonalain 50 százalékos kedvezmény. — Állandó katonazene. — Pausálárak az EUROPÁ utazási irodák utján.

BIZTOS GYÓGYHATÁS: szív- és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas-sós-vasas fürdők, ivókurák, szaksteril orvosi kezelés.

Kitűnő konyha — Elsőrendű szállodák. Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új, modern uszoda, napfényes stranddal.

Fürdőidény: május 15-től október 1-ig Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: **Muschong Buziási Gyógyfürdő RT. Fürdőigazgatóság, (Banat)**

Szigoruan ellenőrzik a belföldi fürdők és klimatikus gyógyhelyek árait

A tulmagas árak miatt büntető eljárás indul a fürdők ellen. Lehetetlenné szeretnék tenni az utazást a külföldi fürdőkbe

Bucuresti, július 6. Az egészségügyi és pénzügyminisztériumot erősen foglalkoztatja az idei furdőszезон, amely a kedvező időjárás miatt igen jónak ígérkezik és a belföldi fürdők már zsúfolva vannak betegekkel, üdülőkkel. A minisztériumok meg akarják védeni a közönséget egyes fürdőhelyek árdragító tendenciájától és központosítva kívánják szervezni az ellenőrzést, valamint a külföldiek bejvetelének megkönnyítését, viszont a belföldi üdülőknek megnehezítik a szomszédos vagy távolabbi országok fürdőhelyeire való utazást. Elsősorban deviza- és valutakültalási akadályokkal igyekeznek visszariasztani az utasokat. De viszont elfeledkeznek arról — írják a fővárosi napilapok —, hogy a külföldi államok megtorló intézkedéseket léptetnek életbe és a nagy szigorúság miatt végeredményben elmaradnak a mi csodahatású fürdőinkből a jöpénzü külföldiek. Az egészségügyi minisztérium központi turisztikai hivatalát állít fel, amely szabályzatot készít az utazási irodák számára is és csak azok az irodák működhetnek, amelyek megfelelnek a szabályrendelet összes feltételeinek. Az irodáknak speciális működési engedélyt is kell kérni, ha tovább akarnak dol-

gozni. Sergiu Dimitrie belügyminisztériumi vezértitkár vezetése alatt folyik a munka és az említett szabályrendelet már a napokban elkészül. A turisztikai hivatalnak nemcsak ellenőrzési, hanem tanácsadói és vezetői szerepe is lesz az új szabályrendelet alapján. Egyébként a jelenlegi összes turisztikai eszközöket és az eddig bevezetett gyakorlatot is felhasználják a szervezésnél. A hivatal nagy gondot fordít arra, hogy a belföldi üdülők vagy gyöngébb betegek itthon gyógykezelésük magukat, a belföldi kitűnő klimatikus helyeket keressék fel és ne vigyék ki pénzüket külföldre a mieinknél sokkal drágább üdülő- és fürdőhelyekre. Az új szabályrendelet július 15-én lép életbe és akkor kezdődik meg a belföldi üdülő- és fürdőhelyek szigorú ellenőrzése. A turisztikai hivatal arról is gondoskodik, hogy külföldi propaganda útján mindenütt tudomást szerezzenek a meginduló ellenőrzési eljárásról és arról is, hogy a külföldi vendégeket most sokkal nagyobb figyelemmel és előzetekénységgel fogadják, mint évekkel ezelőtt.

Dr. Weizmann Chaim a progresszív klacionisták kongresszusí világlistájának vezetője

A londoni általános cionista világszövetség manifesztuma

London, július 6. A krakkói konferencia után Londonban megalakult új klacionista világszövetség, mely a progresszív általános cionistákat foglalja magában, manifesztumot bocsátott ki, melyben leszögezi programját a tizenkilencedik cionista kongresszusra. A manifesztum a következőket tartalmazza: „Az általános cionisták Világszövetségéhez, mely annak következtében alakult meg, hogy a krakkói „Világszövetség” nem volt hajlandó egyenjogú tagoknak elismerni a klacionizmus összes rétegeit, a következő országos cionista szervezetek és klacionista csoportok csatlakoztak: Anglia, Lengyel-

ország, Németország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Franciaország, Svájc és Görögország, továbbá a klacionista csoportok Ausztriából, Romániából és Litvániából, valamint a palesztinai egyesült progresszív csoportok: a Kídma, Mítkaádim és Ikarim Leumiim, a radikális cionisták szervezetének összes csoportjai, a Hanoár Hacioni és a Hechaluc Haktal Cioni.

Az új Világszövetség programja A Világszövetség kijelenti: 1. A zsidó népmozgalom a zsidó nép népi karakterére és történelmére és annak szükségességére támaszkodik, hogy Erec Jisrael-

Székely és Rétí BUTORGYÁRT
TÁRGUMÉRE / BUCURETI / BRAOV

Tervezőink művészete
Munkásaink szaktudása
Anyagjaink kiválósága, nyújtják Önnek azt a biztósítkot, mely a butorgyáránál előfeltétele

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt

ben nemzeti létét újjáépítse. A cionista ideálok megvalósítására irányuló remények ezért nem tehetők függővé általános világmozgalmak és eszmék efemer győzelmeitől. Az általános cionizmus feladata a zsidó nép összes csoportjait és osztályait nemzeti fejelemre nevelni és helyreállítani a nemzet egységét. Az általános cionizmus ezért nem lehet külön osztály és csoportérdek képviselője. Nemzeti otthonunk felépítésében egy konstruktív és az ellentéteket kiegyenlítő erő szerepét kell hogy betöltse.

2. A nemzeti otthon felépítése csak természetien és szisztematikusán hajtható végre. A tervszerűtlenség és a szervezet hiánya, ami ma a nemzeti otthon gazdasági és politikai életében észlelhető, azzal fenyegeti a zsidó népet Palesztinában, hogy hata'om nélkül marad az országban és a galutót viszi át Palesztinába. A nagy bevándorlás megakadályozása csak akkor lehetséges, ha a bevándorlók szisztematikusán illeszkednek be az ország gazdaságába.

A nép és az ifjúság nevelése 3. A mi munkánk a politikában és a gazdaságban elválaszthatatlanul összefügg a zsidó neveléssel és a zsidó élet szellemi és kulturális értékeivel. A zsidó nép reneszánsza új életégség teremtését jelenti. A szétszórt népi erőkből egységes nép kell hogy alakuljon, a formánélküli és formátlan állapotból forma és életsilus kell hogy kifejlődjék. A nép önmegbecsülése, kitartása és bátorsága ifjúságunk nevelésétől és szellemi iskolázásától függ. Ifjúságunk hebraizálása és bevezetése népünk kulturális életébe, egységes iskolamű keretében kell hogy történjen. Az általunk követelt egységes nemzeti iskolarendszer a nemzet központi szervezeteinek fennhatósága alatt kell hogy álljon.

A zsidó munkásság és a zsidó munka

4. A zsidó munkásság, mely integrális alkotórészt képezi az egységes népmozgalomnak, egységes, általános munkásszervezetbe kell hogy tömörüljön. Ez az általános munkásszervezet magában kell hogy foglalja a teljes egyenjogúság alapján a zsidó munkásság összes csoportjait. Az általános munkásszervezethez tartozó rétegek számára biztosítani kell a jogot, hogy politikai és választási meggyőződésük alapján az általános szervezet keretein belül autonóm testületekbe tömörülhessenek.

5. A zsidó munkára való jog a munkaviszonyok szabályozásának lényeges pontja kell hogy legyen. A munkafeltételek megállapítása munkaadók és munkások közötti való kollektív szerződések alapján kell hogy történjék, mely kötelező döntőbíráskodást irányoz elő. E szerződések megkötése és azoknak gyakorlati keresztülvitele vizsgálata esetén, elismert nemzeti testület képviselőjének elnöke alatt kell hogy történjen, akiknek a szavazati egyenlőség mellett döntési joga van. A cél olyan munkajog teremtése, mely az egész Jisruva egyaránt érvényes.

A Cionista Szervezet előjoga

6. A Cionista Szervezet az egyetlen testület, melynek joga van a zsidó népet a cionista program megvalósításával összefüggő összes kérdésekben képviselni. A Cionista Szervezetnek joga van mindenekelőtt összes tagjaitól elvárni a cionista kötelesek maradéktalan teljesítését és az összes cionista csoportoktól és minden cionistától abszolút fejelemet követelni a kongresszus határozataival és annak végrehajtó szervezettel szemben. A teljes cionista kötelesegteljesítés követelésével együtt kell hogy járjon a szellemi szabadság feltétel nélküli elismerése és a Szervezet kereteiben.

7. Abban a felismerésben, hogy a mi mozgalmunkban, mely az önkéntesség elvére támaszkodik, minden réteget be kell vonni a felelősségteljes együttműködésbe, széles kollektív alapján álló exekutív alakítás mellett vagyunk. A pártok és csoportok részvételének elengedhetetlen előfeltétele az exekutív megalakításában az, hogy világos, konstruktív munkaprogramban egyezzenek meg. Egy ilyen programban érvényesíteni akarjuk azokat az alapelveket, amelyekre világszövetségünk támaszkodik.

Felszólítjuk az összes országos szervezeteket és klacionista csoportokat a velünk való együttműködésre. Kérjük őket, hogy olyan kongresszusi delegátusok választását támogassák, akik a mi programunkat teszik magukévá és hatalmazzák fel ezen delegátusokat, hogy résztvegyenek a Luzernben megtartandó alakuló gyűlésünkön. Kérjük az országos szervezeteket s az általános cionisták csoportjait, hogy a 19. kongresszus választásaira vonatkozó választási javaslatokat az általános cionisták világszövetségének világlistájához csatolják, melynek élén dr. Weizmann Chaim áll. Az Általános Cionisták Világszövetségének Előnöke.

J. K. Goldblom elnök
Na-hum Goldmann, Paul Goodman, Maurice L. Perlzweig, Martin Rosenblüth, L. Bakstanski tiszteletbeli titkár.

Negyvenezer egyetemeken

Fo az sér

Jelentékeny végzett zsidó

Ciuj, július 6. (Az könyv hagyta el minap temek túlszűfoltóságán igen érdekes megállapozást szerzője Constantin Oktatás vezérigazgatója matta ki azt a m „egyetemi túlnépesedés egyetemközi tanács lékezetes ülése elé. olyan érdekes adatok nak, hogy ugyszólván koztatója az intellekt problémájának. Mindet hogy az első idők an teli éveit után az egyet retezett. A társadalmi kívül gyenge előkész meg, és mindenesetre amennyit a társadalom nosíthat.

A zsidó do kenése

„Hogy fogalmat alk állapítja meg Chiri ki magából az egyet és szabadpályák számá néhány számadatát f a bucaresti egyetemen tehát összesen 8224 e A doktorok száma eb férfi és 173 nő és eb szerzett 870 ember. (7 Feltűnő a zsidó orvo csökkenése; 81, 62, 22, ezt a csökkenést az ere fel a külföldi egyetem kok száma.

Feljegyzésre érdemes ban kitermelt diplomás gas száma. A bucaresti bi öt évben 3460 jogi csatott ki. A filozófus tek nagy száma a ferdizproporcio jelenség a 2867 diplomából mi 2119 nő.

Az ország négy egy év alatt képeztést ny a következő: 2207, 27 összesen 14.006 diplom ből Bucuresti 8224, Cernáuti 1266 diplomá ebben az időszakban e volt, ebből Bucuresti 12 (a jogi doktorátus mi nincs orvosi fakultás).

Az 1934-35-ös egy kategóriabeli felsőiskol erdélyi teológiák növe 39.670 volt. Ez a szám sághoz viszonyítva, 2 lakosra, ami olyan ar pában sehol nem tap fejtessi a kérdést, hog az egyetemken való in két, mely egy szociál pontból rendkívül sul jár. Az alapján a rég elmélet áll, mely szer tura temploma és széle kell adnia mindenkine részesülni akar.

A brosurá szerzője n hogy a pontos adatok seket vonjon le, de z intézkedéseket is, ame a nagy hátrányt elne az azonban feltétele van. déseknek olyan iskolá kedniök, amelyet min aki a nevelési problé és pedig a közoktatás és a jövőben egyará véleményeikből.

Milyen iskola

Chiritescu a követk össze ezt az iskolaügy

1935. JULIUS 7.

Negyvener hallgatója volt a múlt évben a román egyetemeknek

Fontos állami feladattá nőtt az egyetemek túlnépesedésének megakadályozása

Constantin Chiritescu érdekes könyve az egyetemek túlnépesedéséről. 14 ezer diplomás hagyta el az utóbbi öt év alatt az egyetemeket

Jelentékenyen csökkent a román egyetemeken végzett zsidó orvosok száma

Cluj, július 6. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes könyv hagyta el minap a sajtót, mely az egyetemek túlszűfoltóságának kérdésében néhány igen érdekes megállapítást tesz. A könyv szerzője Constantin Chiritescu, az egyetemi oktatás vezérigazgatója, aki brosúrában nyomatta ki azt a memorandumát, amelyet „egyetemi túlnépesedés” címen terjesztett az egyetemi tanács nemrég lezajlott emlékeztető ülésére. Chiritescu könyvében olyan érdekes adatok és megállapítások vannak, hogy úgyszólván egyetlen komoly tájékoztatója az intellektuális munkanélküliség problémájának. Mindenekelőtt megállapítja, hogy az első idők ambícióval és lendülettel teli évei után az egyetemek rendszere túlnépesedett. A társadalmat nagyon gyakran rendkívül gyenge előkészítési elemekkel tölti meg, és mindenesetre sokkal többet, mint amennyit a társadalom befogadhat és hasznosíthat.

A zsidó doktorok számának csökkenése

„Hogy fogalmat alkothassunk magunknak, — állapítja meg Chiritescu — hogy mit önt ki magából az egyetem az állami hivatalok és szabadpályák számára, az utóbbi öt évnek néhány számadatát fogjuk ismertetni. Csak a bucaresti egyetemen 5000 férfi és 3224 nő, tehát összesen 8224 ember kapott diplomát. A doktorok száma ebben az időszakban 1114 férfi és 173 nő és ebből orvosi doktorátust szerzett 870 ember. (724 férfi és 146 nő). Feltűnik a zsidó orvosoknak évről-évre való csökkenése; 81, 62, 22, 16, 17. Valószínű, hogy ezt a csökkenést az eredeti arányszámra emeli fel a külföldi egyetemeken végzett zsidó diákok száma.

Feljegyzésre érdemes az egyes fakultásokban kitermelt diplomások abnormálisan magas száma. A bucaresti jogi fakultás az utóbbi öt évben 3460 jogi végzettségű embert bocsátott ki. A filozófiai fakultáson a végzetek nagy száma a férfiak és a nők közötti diszproporció jelenségével is komplikálódik: a 2867 diplomából mindössze 748 férfi, míg 2119 nő.

Az ország négy egyetemében az utóbbi öt év alatt képezést nyert diplomások száma a következő: 2207, 2732, 3050, 3005, 3012; összesen 14.006 diplomás öt év alatt, amelyből Bucaresti 8224, Jasi 2978, Cluj 1538, Cernăuți 1266 diplomát bocsátott ki. Ugyanabban az időszakban a doktorok száma 2847 volt, ebből Bucaresti 1287, Jasi 470, Cluj 1045 (a jogi doktorátus miatt), Cernăuți 45, (itt nincs orvosi fakultás) diplomával vett részt.

Az 1934-35-ös egyetemi évben az összes kategóriabeli felsőiskolai hallgatók száma (az erdélyi teológiai növendékeinek kivételével) 39.670 volt. Ez a szám az ország ösztöklőségéhez viszonyítva, 2,2% diákot jelent ezer lakosra, ami olyan arány, mely egész Európában sehol nem tapasztalható. Chiritescu felteszi a kérdést, hogy mi határozta meg az egyetemeken való inflációnak ezt a mértékét, mely úgy szociális, mint nemzeti szempontból rendkívül súlyos következményekkel jár. Az alapján a régi liberális klasszikus elmélet áll, mely szerint az egyetem a kultúra temploma és szélesre tart akpukkal helyt kell adnia mindenkinek, aki a kultúrában részesülni akar.

A brosúra szerzője nem elégszik meg azzal, hogy a pontos adatok alapján következtetéseket vonjon le, de megállapítja azokat az intézkedéseket is, amelyeket tenni kell, hogy a nagy hátrányt elemsúlyozni lehessen. Ennek azonban feltétele van. Ezeknek az intézkedéseknek olyan iskolapolitikába kell beilleszkedniük, amelyet mindenkinek vállalnia kell, aki a nevelési problémák iránt érdeklődik és pedig a közoktatás irányítóinak a jelenben és a jövőben egyaránt függetlenül politikai véleményeikből.

Milyen iskolareformra van szükség?

Chiritescu a következő pontokban foglalja össze ezt az iskolai programot:

1. Különös figyelmet kell szentelni a produktív foglalkozási ágakba előkészítő egyetemi oktatásnak: az ipari és mezőgazdasági felsőiskoláknak.

2. A középsikolai oktatásban a növekedés megakadályozása. Ez értendő úgy a négyosztályos gimnáziumokra, mint a középsikolák felsőbb osztályaira. Ennek a program-

Marinescu bucaresti rendőrprefektus harmincmilliósi kijárási díjból akarja felépíttetni a rendőrprefektúra palotáját

Szenzációs leleplezés egy fővárosi lapban. Jótékony egyesületek milliós kijárással próbálkoztak. A kompenzációs rendszer titkai

Bucaresti, július 6. Socor Emil lapja, a Zorile mai számában szenzációs cikket közöl a kompenzációs rendszer titkairól. Elmondja, hogy néhány héttel ezelőtt a gazdasági bizottság ülést tartott, amelyen a külföldi exportrendszer vitátták meg és ez alkalommal Tatarescu miniszterelnök feltűnést keltő leleplezéseket tárt a bizottság elé.

Néhány héttel ezelőtt — mondotta el a miniszterelnök — egy ur jelent meg hivatalomban a Crucea Rosie egyesület megbízásából. Arra kért, tegyem lehetővé, hogy az egyesület anyagi zavarai megszűnjenek, adjak a Vörös Keresztnek ötvenmillió lejes ajándékot, anélkül, hogy egyetlen lejjel is megterhelném a költségvetést. Az ajánlat odakonkludált, bocsássak az egyesület rendelkezésére ötszázmillió lejes kompenzációs engedélyt és ezáltal a Crucea Rosie ötvenmillióhoz jut. Két nap múlva már egy másik ajánlattal kerestek fel: valaki 30 millió lejt ajánlott fel az IOV-nak, ha ennek ellenében 200 millió kompenzációs engedélyt kap. Ek-

nak a megvalósítása a következő formában történhetik:

a) Ne létesítsenek több állami, vagy magán középiskolát, és párhuzamos osztályt se állítsanak fel a meglévőkhöz.

b) Nem létezhetnek költségvetésen kívüli osztályok. A létezőket be kell szüntetni.

c) A felsőbb osztályok létszámát 30-ra kell mérsékelni.

d) A felsőbb osztályba való belépést szigorú felvételi vizsgához kell kötni, amelyet állami bizottság előtti tesznek le. Minden osztály vizsgával zárja be az évet.

e) A baccalaureatust meg kell szigorítani. Fel kell függeszteni azt a jogot, hogy egy diák többször is érettségire állhasson.

Könyvében Chiritescu az egyetemi oktatás racionalizálásával foglalkozik. Indítványait egyébként az egyetemi tanács el is fogadta. Chiritescu ötlete volt az egyes fakultások első éves hallgatói számának maximumára az ország intellektuális szükségleteinek arányában. Chiritescu megállapítja könyve befejezésében, hogy az egyetemi túlnépesedést nem az egyetem belső ügyének, hanem állami problémának kell tekinteni. Az egyetemi krízis megnyilvánulása és következményei nemcsak az egyetemre vonatkoznak, hanem a legnagyobb mértékben befolyásolják a társadalom összetételét és az állam nyugalmát.

Az egyetemi kérdés megoldását nem lehet halogatni, mert ez súlyos károkkal járna a románságra és az ország békéjére.

redekbe, mint amelyeket az indexszámok mutatnak. Ez lehet hogy így van, mert bár az index kiszámításánál 38 féle szükségleti cikk ára van alapul véve, a nyilvántartott áruk egy közepes polgári háztartás szükségleteinek köréből valók.

A drágulás a múlt év eleje óta egy ilyen háztartás számára is 10 százalékos, de természetesen, hogy olyan háztartások számára, amelyek ennél többet engedhetnek maguknak, a drágulás nagyobbfokú lehet. Aki angol szövetből készített ruhát s csak a fazonért képes egy-kétezer lejt fizetni vagy aki vendéglőben étkezik és gyümölcsben primöröket fogyaszt, mindezek számára a drágulás 10 százaléknál sokkal nagyobb. És még valami: éppen mert egy szerény polgári háztartás szükséglete van kimutatva, abban a legnagyobb helyet az élelmiszerek foglalják el. A drágulás pedig éppen ezekben a legkisebb mértékű. Valamivel érezhetőbb iparcikkekben még akkor is, ha kizárólag belföldi cikkek tartunk szem előtt, fokozottabb, ha belföldön gyártott, de külföldi nyersanyagból készülő cikkekről van szó és egészen hatalmas az áremelkedés a teljesen külföldön előállított s onnan készen behozott cikkekben.

Az élelmiszerek viszonylagos olcsóságát a kenyér árának változatlansága hozza magával. Különösen júniusban még alig volt érezhető az élelmiszerpiacon az árak emelkedése (júliusban már más lesz a helyzet), de még itt is bizonytalan, hogy a jelentkező drágaságot mennyiben okozza az általános gazdasági és valutáris helyzet és mennyiben az elemi csapások, amelyek a gyümölcsös- és veteményeskerteket érték.

A kormány gazdasági delegációjának értekezlete

Bucaresti, július 6. A kormány gazdasági delegációja tegnap este tartott ülésén megvizsgálta a külkereskedelmi helyzetet és megadta a külföldre utazó delegációnak az utasításokat. Leon alminiszter-hétfőn indul Londonba, hogy a Manolescu-Strunga által kötött egyezmény módosításáról tárgyaljon, kapcsolatban a román export más problémáiról. Badulescu pénteken Párizsba utazik, majd Brüsszelbe és Zürichbe az ottani kormányokkal kötött külkereskedelmi szerződések revíziója végett.

A gazdasági delegáció megvitatta a gaba-értékesítés problémáit is. Elhatározták, hogy július 11-ig határidőt adnak a parasztmalmoknak, nyilatkozzanak, hogy csak a parasztok számára dolgoznak-e vagy pedig kereskedelmi célokra is. E nyilatkozatok képezik a malmok osztályozásának alapjait.

Takarékossági könyvecskére

Petrol-gázfűtő, fagyaltgép, evőszék, konyhadény, üveg, porcellán legolcsóbban

Moskovits & Comp. Cluj
(Főpostával szemben)

Hol tölti szabadságát?

Teljes kurát pausálárban elsőrangú ellátással csak az

„EUROPA” Román Nemzeti Utazási és Turisztikai irodáknál kaphat

Fürdőszállodák saját kezelésben és pausálkura-szerződések a következő fürdőkben: Buzias Carmen Sylva (Movila Tekeghiol), Episcopesti, Lacul Ghilcos (Ghilcos), Băile Herculane, Ocna Sibiului, Sovatu, Tusnad

Képviselők és kirendeltségek az ország összes nagyobb városaiban. Clujon az „Economia” Piața Unirii 23 és „Hermes” Calea Regele Ferdinand 13.

Vaida nélkül jött létre a keresztény nemzeti párt, de a volt miniszterelnök még mindig reménykedik a Frontul Romanesc kiépítésében

Goga beszéde a Vaidával folytatott tárgyalásokról. A jobboldali sajtó bizik a szélsőséges csoportok együttműködésének lehetőségében

Bucuresti, julius 6. (Az Uj Kelet ud.) A romániai közélet három legnagyobb jobboldali pártjának, a LANC-nak, a Goga-féle agrárunióknak és a Vaida-féle numerus valahicus mozgalomnak egyesítésére vonatkozó tárgyalásokban döntő fordulatot jelentett Cuza és Goga fuziója, melyet a napokban hoztak a pártvezérek nyilvánosságra. A fuzióból egyelőre kimaradt Vaida. Politikai körökben nagy feltűnést keltett ez a hír, hiszen az erők egyesítésének eszméjét éppen Vaida Sándor vetette fel és a Goga-Cuza fuziót a numerus valahicus-mozgalom bukásának is tekintették egyesek. Azok a hírek, amelyek szerint Tilea Viorel, Vaida legfontosabb munkatársa, megváltoztatta volna álláspontját és visszavonult volna a politikai életből, kétségkívül alátámasztották ezt a verziót. Eszerint Vaida a nemzeti parasztpárton kívül, viszont a jobboldali frontba be nem fogadva, teljesen elszigetelt marad és egyedül kell megvívnia a numerus valahicus kétes kimenetelű harcát.

Goga a Vaida-féle tárgyalásokról

Csütörtökön Goga pártja megünnepelte a Cuzával való fuziót és ezalkalommal Goga nagy beszédet tartott, amelyben ismertette azokat az ideológiákat, amelyek az utóbbi években tért hódítottak a román közélet felületén és amelynek következtében a jobboldali előretörés egyre érezhetőbbé vált. Goga beszédében érintette a Vaidával folytatott tárgyalásokat is, amelyekről a következőket mondotta:

— Határtalan örömmel láttam, hogy Vaida-Voevod Sándor a nagy nacionalista követeléseknek ugyanezre az útjára tért át. Már az első napon üdvözöltem Vaida Sándor gesztusát és nemes magatartását. Önök emlékezni fognak, hogy pártunk kongresszusán beszéltem Önöknek Vaida Sándor egészségéről és az elégtételről, melyet éreztem, hogy újra a román nép védelmének barrikádjain találkozhatom vele. Ezután kerestük egymást, találkoztunk is teljes őszinteséggel ismerttettem előtte meggyőződésemet. A lényegi kérdésekben meg is egyeztünk és én magam sem értem, hogy miért nem valósult meg eddig a nemzeti front.

— A jövő hét folyamán meg fogom mondani önöknek, hogy miként folyt le a tárgyalás és meg fogják látni, hogy semmi önző érzés, az önmagam szeretének árnyéka sem homályosította a ténelmi pillanat szépségét, sőt ellenzőleg, amennyire lehetett, mellőztem személyemet, csak azért, hogy végre megemlésthessek a Frontul Romanesc-et, mely a egész életem minden gondolatát, tö-

rekvését és érzését látom kodifikálva.

Ezután a LANC-cak való fuzióról beszélt Goga és dicsérettel szavakkal emlékszik meg Cuza ötven éves multjáról. Bejelentette, hogy a fuzió nyomán meg fog alakulni a keresztény nemzeti párt, amely felajánlja szolgálatait az uralkodónak. A két párt fuziója által kormányzó párt létesül, amely meg is fogja valósítani programját.

Vaida véleménye a fuzióról
Ugyancsak csütörtökön Bucurestiben tartózkodott Vaida Sándor is, aki beszédében szintén méltatta a Cuza-Goga fuziót és igyekezett magyarázatát adni, hogy a román front miért nem jött létre.

— Ma hozták nyilvánosságra a fuziót Cuza és Goga között — mondotta Vaida. Amikor az Eforiában felhívást intéztem a román néphez, azt hittem, hogy minden román, különbség nélkül, fog bekapcsolódni a Frontul Romanescbe. Beszéltem ezután Gogával, elvileg semmi különbség nem volt közöttünk. Tehát nem értem, hogy azok a szervezetek, amelyeknek azonos programjuk van, miért ne csoportosulnának a Frontul Romanescben. Kis folyók a nagy folyókba ömlenek.

Vaida ezután köszönetet mondott Gogának, Cuzának és Micescu-nak a támogatásért, majd felhívást intéz Goga és Cuza szervezeteihez, akár fuzionáltak azok, akár nem, hogy lépjenek be a Frontul Romanescbe, vagy ha bizonyos körülmények megakadályozzák ezt, dolgozzanak együtt a Frontul Romanesc-vel, a románok Romániájának megvalósításáért.

Politikai körökben a Vaida-beszédet azal kommentálják, hogy már maga a numerus valahicus vezére is beismeri, hogy akciója nem járt a kellő sikerrel, mint amilyenre számított. „Az Eforián tartott beszédemben azt hittem, hogy minden román belép a Frontul Romanesc-be” — hangoztatta Vaida. Ez a reménye nem következett be. Mindazonáltal a mérsékelt jobboldali sajtó fenntartja azt a véleményét, hogy Goga és Vaida beszédeiből következtetni lehet a két csoport közötti további közeledésre is. Goga és Vaida között presztizs kérdése döntötte a fuzió sikerét, vagy sikertelenségét, mert Goga alighanem nem volt hajlandó elismerni, hogy pártjának kell beolvadnia a Vaidafrakcióba és nem egyenlő alapon kell a fuzió lehetőségét mérlegelni. Vaida beszédében még mindig fenntartja azt az ajánlatát, hogy a másik két szervezet közeledjen a Frontul Romanesc-hez. A jobboldali sajtó szerint a csoportok között nincs olyan ellentét, hogy a fuzió, vagy legalább is a szoros kollaboráció ne jöhessen létre.

A palesztinai rabbik gyülekezete vallási és nemzeti bűnnek deklarálja a palesztinai zsidóság egységének megbontását

Hatvan rabbi tiltakozása az Agudasz Jiszráél szakadási politikája ellen

Jeruzsálem, julius 6. Megírta az Uj Kelet, hogy a Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács és az Agudasz Jiszráél között tárgyalások folynak a palesztinai zsidó közösségi szervezetek kérdésében. A Vaad Leumi azon fázadozik, hogy az Agudasz Jiszráél mondjon le az azon szándékáról, hogy a palesztinai zsidó közösségi szervezetet teremtse. Ezzel kapcsolatosan a palesztinai főrabbinátus értekezletre hívta össze az ország összes rabbijait. Az értekezleten mintegy 60 rabbi vett részt. Beszélgettek mindazon javaslatokról, amelyeket különböző részről terjesztettek a kormány és a Népszövetség felé a községek és a rabbinátus kérdésében. Ezután felolvasták azokat a beadványokat, amelyekkel az Aguda évek óta ostorozza a kormányt és a Népszövetséget és amelyekben két különálló zsidó közösségi

szervezet létesítését kéri Palesztinában külön rabbinikus törvényszékkel s miután minden oldalról megvitatták a kérdést, a rabbik értekezlete a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. A palesztinai rabbik gyülekezete nyilvánosan kijelenti az angol és a palesztinai kormány, valamint a mandátum-bizottság előtt, hogy a zsidó törvény alapelveiben és előírásaiban egy és ugyanaz az egész zsidóság számára Palesztinában és a diaszporában egyaránt. Ez a törvény tartotta fenn a zsidó nép egységét a mai napig.

2. A rabbigyülekezet kijelenti, hogy nincsenek vallástörvényi és rituális különbségek az Agudasz Jiszráél és Palesztina és a diaszpóra többi zsidói között. Ennek következtében nem lehetnek vallási, vagy lelkiismereti okok, melyek a sza-

40.000 SORSJEGY
(70.000 szám két szériában)

72.319 NYEREMÉNY

284.634.560 lei
értékben

35 NYEREMÉNY
egytől

6 MILLIÓ Lei-ig

Énnélfogva — a valószínűsége annak, hogy visszakapja a sorsjegy árát és a remény, hogy milliomos lehet.

Köviden ez az!

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

új tervek

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

<p>Arad Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.</p> <p>Braşov „Fortuna” Alex. Enkelhardt</p> <p>Cernăuți Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe</p> <p>Sibiu Banca Iliescu</p>	<p>Cluj Economica Institutul Comercial de Credit</p> <p>Oradea Banca Dacla Unión</p> <p>Tg. Mureş Ernest Révész</p> <p>Timişoara Banca Centrală Banca de Scont Banca Timişoarei</p>
--	---

adás szükségességét indokolnák.

3. Két, egymástól elszakított zsidó közösség és rabbinikus bíróság felállítása vallási és nemzeti bűn és mindazok, akik előmozdítják ezt a törekvést, a Tóra egyik tilalmát szegik meg.

4. A rabbigyülekezet semmilyen körülmények között nem fog résztvenni az országos zsidóság felállításában és mindent el fog követni, hogy ezt megakadályozza. Kéri az Agudasz Jiszráél és hivat Palesztinában és a diaszporában, adják fel eddigi törekvéseiket.

5. A gyülekezet azzal a kéréssel fordul a palesztinai és az angol kormányhoz, valamint a mandátumbizottsághoz, azon tényezőkhöz, melyeknek kezében van a zsidó nemzeti otthon sorsa, ne engedjék, hogy két, elszakított zsidó közösség létesítésével megromtassék a zsidó nemzeti otthon ereje és alapja.

Hét rabbiból álló bizottságot választottak, hogy átnyujtsák a határozatot a kormánynak és a mandátum-bizottságnak és felszólítsák a diaszpóra összes hitközségeit és rabbijait, hogy hassanak az Agudára és ne engedjék megbontani a palesztinai zsidóság egységét.

Hogy megvédjék a községek egységét, a rabbigyülekezet javasolja, hogy állítsanak fel vallási bizottságokat a községi szervezetekben, ezeknek vallási emberek legyenek a tagjai és minden vallási ügyben érvényesítsék befolyásukat.

Felülvizsgálták az új büntető-törvénykönyvet

Bucuresti, julius 6. Valer Pop dr. igazságügyi miniszter nyilatkozott a sajtó képviselői előtt az igazságügyi minisztériumban munkában lévő törvénytervezetekről. A miniszter közölte, hogy a jogi bizottság elkészült az új büntető-törvénykönyv tervezetének felülvizsgálásával, melyet a szenátus megszavazott.

Jelentékeny módosításra csupán a magzatelhajtásra vonatkozó szakasznál fog sor kerülni. Középutat kell keresni, hogy a tudomány, az egyházak szempontjai és felfogásai egymással ebben a kérdésben összhangba hozhatók legyenek. Kijelentette az igazságügyi miniszter, hogy munkában van az új büntető perrendtartás tervezete is. A nyári szünet a kamara és szenátus közös munkáját késlelteti ugyan, de ősszel folytatják a kodifikációs munkásságot. A törvényelőkészítő tanács — mondotta a miniszter már letárgyalta a polgári törvénykönyv első és második részét. Elkészült az új kereskedelmi törvény tervezete is s dolgoznak az új polgári perrendtartáson és a telekkönyvi rendtartás reformtervezetén.

Az álláshalmazási törvénnyel kapcsolatban törvénytárgyaló bizottság készült el, minisztertanácsi jóváhagyás után közzéadni fognak a nyilvánossággal. A törvény általános módosítására csak a köztisztviselők fizetését rendező törvényjavaslat benyújtása alkalmával fog sor kerülni. Rövid idő kérdése — így végzi nyilatkozatát dr. Valer Pop igazságügyi miniszter — a közhivatalok leegyszerűsítésére vonatkozó rendelet kibocsátása is. A leegyszerűsített előbb egyetlen minisztérium keretében ki fogják próbálni s csak abban az esetben fogják azután általánosan kötelezővé tenni, ha a rendelkezések a gyakorlatban jól alkalmazhatónak bizonyulnak.

... hogy finom ma-
... en kaphat Partie-
... udvarban.

... Cim: Emanoil

... Regele Ferdinand
... szeti műterem
... anak, raktárnak.

... lett, berendezett
... ba, előszobás la-
... kinthető délelőtt
... Saguna 20, föld-

... ményvel közzett
... rendelkező „Mi-
... rdinand 118.

... és művészvirágo-
... Sándorné Chuj.

... ó jutányos árban
... Ladner Sándor-

... Echen, deutsch-
... grössere Kinder,
... ch in Wirtschaft
... Land. Koschere
... Adresse: David

Eladás

... parcellázva eladó.
... kereskedőnél Chuj,
... Telefon 4.

... komfortos lakás
... a Memorandumul
... „Pontos fizető”

... aleMBER német,
... enében uricsalád-
... kiadóban.

... k, a híres vásár-
... szalámik naponta
... abb utra. Sajtok,
... adóknak kedvez-
... lelmiszerek lakak,
... l.

... nosógép, centri-
... ép, három motor,
... együtt és kü-
... aládi okok miatt
... adni.

... házakhoz ajánlko-
... és más ünnepi
... ndeléseket is fői-
... S. Adlerné.

... ivétetik árusítás-
... és ellátással. Mi-

... ótársat kellemes,
... zobához. (Füldő-
... Török Mária Str.
... 4-ig, este 8—9-ig.

... j, olcsón eladó.
... Mihai Viteazul 5.

... kelő vevőkörrel,
... átdó. Ajánlato-
... jellegére a kiadó-

... en Regele Ferdi-
... sba nyíló nagy
... sen irodának vagy
... ntot.

... Berkel mérleget.
... Gheorgheni kül-

... nyű kereskedő-
... keressünk. Szom-
... scher Ella Uioara

... n zu einen 9 und
... rfect Romänischer
... Gizeila Ullmann
... 11.

... két keres zsidó
... ző feltételek, ál-
... ánlátok a kiadó-
... ndó kereset” jel-

Istenkeresők a Kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE
ÍRTA: SCHÖN DEZSŐ (16)

Slajme folytatta:

— A „szefire“ negyvenedik napján költözött el az élők sorából Reb Chajeml Koszover, áldott legyen emléke. Csupán néhány nap volt hátra svieszig, az ünnepig. A chaszidoknak gyorsan kellett határozni, hová mennek ünnepet tartani. Reb Jánkev Sámson Koszovban maradt, az ősi rezidenciában, Reb Joszef Alter, a caddik második fia Radautzban és a legfiatalabb, a mi caddikunk, Reb Mendele — Wizsnitzben. Kétségtelen volt, hogy az összes maramuresi hívők Wizsnitzbe mennek. Csak a szelistei chaszidok nem tudtak határozni. Nem tudták, hogy Koszov és Wizsnitz között melyik helyet válasszák. Reb Jánkev Kreundler, a falu legokosabb zsidója kérte, hogy szavazzanak, de ők inkább a lovakra bízták a döntést. Ugy határoztak, hogy a Cseremus partján, ott, ahol az utak Koszov és Wizsnitz fel elágaznak, ott fog eldőlni, hová mennek. Ők leeresztik a gyepőt és isten rendeltetésére lesz, hogy merre menjenek a lovak. Értitek ezt? Az ember szabad, elhatározó akarata a lovakra bízták... Persze, hogy a lovak Koszovba mentek, hiszen azt az utat ismerték... Reb Jánkev Sámson még megjegyezte, hogy néha a lovaknak több eszük van, mint az embereknek... Ott állott Reb Jánkev Sámson ünnep előnapján az ajtóban és reggel-től estig leste a híveket. De a szelistei szekereken kívül más nem érkezett. Este pedig bevallotta: „Di pantofl hat er mir zigenimmen“ — a papucsokat, értsd a tanult hivatelt elvette tőlem, „di stivil hat er mit zigenimmen“ — a csizmákat, azaz a tanulatlan híveket elvette tőlem, „ed vet sein der rebe“ — ő lesz tehát a rebe.

Slajme szünetet tartott. Nem mindennapi chaszid-mesét mondott. Sorsdöntő eseményeket elevenített fel és ezek őt is magukkal ragadták. Lefojtott hangon folytatta:

— Wizsnitzben nagy ünnep volt. A rebe tudta, hogy sokan lesznek. Megparancsolta, hogy az ünnepre rendesen készüljenek. Készítsenek bőséges lakomákat sok ember számára. Aki nem látta azt az ünnepet, az életében nem látott szépet. A rebe olyan ragyogó volt, mint egy angyal, a sechina sugárzott az arcáról. Ugy énekelni, ahogy a mi rebénk énekel, Reb Hers Májlech Dinever óta senki nem tud. „Tehilat ádonáj jedábbér pi“ — Adonáj dicséretét mondja az én szám — amikor a rebe ezeket a szavakat kiejtette, úgy érezted, hogy valami összeszorítja szivedet. „S imádja az Ő szent nevét minden lény mindörökké“ — minden lény, minden test, még a lelketlen és alakatlan hústömegbe is lélek kell, hogy szálljon, amikor a rebe ezeket a szavakat ejti. Olyan kellemes volt az érzés, olyan földöntúli...

A gyertya lángja a magasba szökött és elaludt. Felálltak. Ezen az estén érlelődött meg Icik Duvedben az elhatározás, hogy a nagyünnepre Wizsnitzbe megy. A chaszidizmus történetében pedig még nem volt példa arra, hogy egy chaszid, aki rebejéhez óhajjt menni, ebbeli szándékát ne tudta volna megvalósítani.

Szlichesz vasárnapján indultak, de tulajdonképpen nem ez a nap volt az utazás kezdő dátuma. Egész nyáron át készülődtek erre az utra. Reb Mendele Wizsnitzer önállósítása óta ez volt az első rohasana, melyen mindenki ott akart lenni. Az utazás kontójára már hetekkel előbb hatalmas „meláve-málké“-t csaptak. Kikészítették az általvetőket, a talliszt és tefillint, strájmilt és kaftánt, elemóziát és pálinkát raktak a tarsolyákba. Szlichesz vasárnapján, a meghatározott időben utrakészen állott a trén, ekhós szekerek hosszú sora, hogy a híveket Wizsnitzbe vigye.

Azok a chaszidok, akik a Tisza innenső partján laktak, Bedőházáról indultak. A beszmedres előtti felsorakoztatták a szekereket. A fuvarosok bőven kaptak pálinkát, ezért jószívvel abrakoltatták a lovakat. Az aszszonyok és gyerekek hozták az általvetőket. Az általvetőket elhelyezték a szekerekbe, szénát raktak rájuk és ezzel az ülőhelyek is készen voltak. Chezkel Ávrum Ternever körülnézett. Elégedetten állapította meg, hogy a taracvölgyi zsidóság színe-java együtt van. Técső, Irholc, Gánya, Dombó és megannyi faluból ott volt minden számottevő zsidó. Chezkel Ávrum Ternever kiadta a parancsot: „Ánu, chevra, fuhren!“ s megkezdődött a bucsuzkodás. Káotikus hangzavar törte meg a falusi csendet. „Említsd meg nevemet a caddiknál!“ — kiáltotta egy asszony a férje után. „Apa, ne felejtse el, hozzál nekem egy „megáldott sapkát a rebetől!“ — rimázkodott egy gyermek. Mindenki a helyére ült, Chezkel Ávrum intett a legelső szekér kocsisának, az lovak közé csapott és a menet megindult. A chaszidok rázendítettek egy nótára: „Ki máluhov jecáve loch“ — énekeltek. Az asszonyok és gyermekek a falu végéig kísérték a szekereket.

Icik Duved a szekeres mellé került és élvezte az utazás kellemességeit. Ráz a szekér — gondolta — de jól esik ez a zsidóhadtság. Icik Duved életében ez volt az első utazás. Apró falvak maradoztak el mögöttük és a menet a Tisza mentén haladt végig a Kárpátok felé. Figyelmét lekötötte a falvak vasárnapi mozgalmassága. Boldog volt.

Icik Duved tekintete a rutén viskókön akadt meg. Furcsa — gondolta — hogy az emberek hegyormokon építenek házat. Ha az ember így lenné, csak egy tenyérnyi fehérséget lát. Milyen emberek laktak ott? Olyanok, kiknek nem kell mikve, templom és chéder és az sem baj, ha télen hónapokra idekötöi őket a havas zivatar. Istenem, milyen közömbösek ezek az emberek... Amig van mit enniük, meghuzódnak ódujukban, rossz dohányt füstölnek és a fagyos természet nézegetésében merülnek el... Eszébe jutottak esetek, házak körül ólálkodó farkasokról, amelyek elkápják a havasi parasztok gyermekeit. Milyen szerencsétlen is lehet egy olyan nép, melynek nincsen rebeje...

Féltékenykedtek gondolatait. A dombói sakter hangját hallotta a szekér mélyéről:

„... akkor azt mondta a rebe: Teremtő Jóisten! Neked szükség van arra, hogy a zsidók büntözzenek. Tizenhárom drágakő ragyog a Te szent koronádban, tizenhárom jótulajdonságnak megfelelően. Olyan drágakövek ragyognak benne, mint a „hosszantűrő“ és „vétket megbocsátó“. Szépen nézne ki az a korona, ha ezek a drágakövek nem ékesítenék azt...“

Erdészvölgyben voltak. Valaki odaszóltott:

— Ideje, mááír-ímát mondani.

A szekerek megállottak. A zsidók leszálltak és felkészülődtek az imádkozáshoz. Megdörögtek kezüket a nedves föven, körülöveztek derekukat, ki szalaggal, ki kendővel és valamennyien bementek az erdőbe.

A dombói sakter keletnek fordította arcát, két kezével lombos fába kapaszkodott és gyors iramban hajlongatta testét:

— „Vechi ráchim...“

A taracvölgyi zsidók imádkoztak és a hangjuk a lombok között szállt tova. A wizsnitzi sajátos melódiák hozzácsapódtak a hatalmas fenyőtörzsekhez, mint valami kifeszített hurhoz és a hangot visszaverték a bércek.

Rutén paraszt tünt el az erdőből, levette kalapját és ijedtében keresztet vetett. Mindjárt megértette, hogy zsidók imádkoznak és megnyugodott. Nesztelenül tünt el a sötét rengetegben.

Imádkozás után újra elhelyezkedtek és a szekerek tovább húztak. Butykosok kerültek elő az általvetők fenekéből. Málét, tojást és hagymát szedtek ki. Kinálgatták egymást. — „Lechájim, brider! Adja Isten, hogy Reb Mendelének, a mi fiatal caddikunknak öröme teljék a zsidó nép összességében és bennünk is.“

Azután, hogy elrakták az elemóziát, elcsendesedtek. Icik Duved belebámult az erdőbe, fázott annak sűrűségétől és abban a pillanatban úgy érezte, hogy a szekerek sohasem fognak a sötétségből kijutni. Közélebb húzódtak a szekerekhez, tekintete kikerülte az erdő és erősen tügyelt hogy megértse, a dombói sakter ismét megindított szavait.

„...mert az igazi cadik bizik saját képességeiben, de magasabb hatalmát sohase tudja be saját érdemének. Az érdem mindig a közösségé. A cadik az a pont, akiben a hívőkől kiáradó összes fény sugarak összpontosulnak. Ezáltal ragyogó, többszínű fényt sugároznak és ez a fény ezerszeres pompával visszahatol a chaszidok szívébe...“

Reggel felé a wizsnitzi trén megállott. Deletben voltak, az ottani beszmedres előtt. A beszmedres zsufoolt volt. Icik Duved itt látta először a város szerint csoportosuló galiciai chaszidokat. Ők nem vittek magukkal általvetőket, hanem bőrdőbőket: Icik Duved bámulta öltözetüket, mennyire elűt a maramuresi zsidóktól: Ők cipőt viselnek és ripszkabátot, míg a maramuresi zsidók csizmát és darcinget. A galiciai chaszidok jó benyomást tettek rá. Nem hengegtek és nem különültek el a maramuresiaktól. Közvetlenül és kedvesek voltak. „Wizsnitzbe megy ugyebár, a mi rebénkhez? Hát akkor lechájim! — mondták és nagyilekűen kinálgatták egymást.“

A beszmedres folyton zsufoolta volt imádkozókkal. Sértáltak fel s alá, ki hátravetett fejével, ki tallisztól takart arccal. Mindenki maga módján diskurálgatott a jó Istennel. Jajgattak, sóhajtoztak, tapsoltak: egyetlen órára meg akartak szabadulni a mindennapi gondoktól és kivetközni a hétköznapiaságból. Hangjuk megtöltötte az imaházat. Csak a snorrerek viselkedtek közömbösen. Unalmukban civakodtak és szidták a világot, ahol ilyen kevés szakértelemmel intézik a dolgokat...

Imádkozás után folytatták utjukat. A dombói sakter egész uton mesélt. Folyton mesélt és szüntelenül. Reb Mendele Wizsnicerről, a fiatal caddikról mesélt. kinek életfolyása független az idő törvényeitől. A mult, jelen és jövő körvonalai elmosódtak a dombói sakter elbeszélései nyomán és a caddik alakja glóriás fényben jelent meg hallgatói előtt. És minél közelebb értek céljukhoz, hangulatuk annál emelkedettebb lett.

Harmadnap feltűntek a szent város határszélei. A chaszidok a hallel-ímát mondták el és örömlükben sirtak. Este rajzott a nagy „szállás“, több ezer ember

szorongott egymás hegyén-hátán. S amikor ima előtt az ember-massa kettéhasadt, hogy utat nyisson a fiatal rebének — Icik Duvednek úgy rémlett, hogy nem tud a caddik arcába nézni.

TIZENHATODIK FEJEZET

Reb Majse Teitelbaum halálával a Teitelbaum-család napja leáldozott. Ugy tünt, mintha a dinasztia megalapítójával a család nimbusza is sirba szállt volna. Az öreg rabbi, aki ismerte a helyzetet és nyilván sejtette, hogy halála után mi fog bekövetkezni, az utolsó pillanatban még megkísérelte a dinasztia megmentését. Sikerült is annyit elérnie, hogy unokáját ültették az ujhelyi rabbiszékbe, de ebben az örökségben nem volt sok közönet. A családot üldözte a balszerencse, a barátok lassan-lassan kimerültek és a hívők elfordultak.

A baj kuforrása a reformáció volt, melynek magyarországi fellendülése egybeesett Reb Majse Teitelbaum életének utolsó szakával. Ebben az időben az ortodoxiát, melynek egyeduralma a pesti reformok behozatalára Magyarországon minden oldalról elismert tény volt, az itt-ott felmerülő újítási törekvések mindinkább nyugtalanították. A két irány közötti ellentét különösen a 40-es években élesedett ki, amikor ismét felmerült a rabbiszeminárium felállításának a terve s az ortodoxiát erélyes ellenállás szervezésére indította.

A reformáció szele eljutott Ujhelyig és a mozgalom itt is követőkre talált. Reb Majse Teitelbaum életében azonban még csak kísérletezni sem mertek a hívőitök. Az ősz agyastyan befolyását nem lehetett egykönnyen ellensúlyozni. Azután az „alarendeltség“, mely általában a rabbi és hitközség közötti viszonyt szabályozza, Reb Majse Teitelbaum esetében teljesen illuzórius volt. A rabbi anyagilag sem függött közönségtől; csupán a helyi szegények között többlet osztott ki egy hónap alatt, mint amennyit félévi fizetése kitett. A reformáció ujhelyi hívei látták, hogy Reb Majse Teitelbaum befolyását még azzal sem lehet meggátolni, hogy ha a hitközség történetesen megfosztaná őt állásától. Ezért, habár a reformáció hívei az ujhelyi hitközség vezetésében szerephez jutottak, Reb Majse Teitelbaum haláláig minden a régiiben maradt.

Reb Zálmen Lájb helyzete azonban lényegesen más volt. A községi előjáróság megígérte ugyan Reb Majse Teitelbaumnak halálának ágyánál, hogy unokáját az ujhelyi rabbiszékbe ültetik, viszont a feltételeket nem kötbötték ki. Pedig ezek a feltételek idézték elő a Teitelbaum-család pozíciójának hanyatlását.

Az ujhelyi község előjárósága többek között megtöltötte az új rabbinak, hogy szefárd rítus szerint imádkozzék, hogy hívőket fogadjon és nyilvános lakomákat csapjon. Vonatkoznak ezek a feltételek a keméákra és mindarra, amit az akkori reform-körök gunyosan „ujhelyi terápia“-nak neveztek. Ezek a követelmények elég szerények voltak, különösen, ha meggondoljuk, hogy ugyanakkor kezdték bevezetni a magyar hitszónoklatot és az ország rendjei előtt egy olyan törvényjavaslat fektűt, melynek értelmében „tiz év lefolyta után Magyarországon csak az lehet rabbi, aki magyarul ért, ír és beszél“.

Egy askenáz rabbi számára ezek a feltételek még csak áldozatot sem jelentettek volna, viszont Reb Zálmen Lájb esetében tragikus következményeket vontak maguk után.

Reb Zálmen Lájb elfogadta az ujhelyi előjárók feltételeit, de már az első perctől fogva nem teljesítette azokat. Ezek a feltételek súlyos dilemma elé állították. Hivatalbalepítésének első pillanatában, néhány órával azután, hogy nagyapja meghalt, az egyik szobában írásban követték arra, hogy ne érintkezék chaszidokkal, viszont a másik szobában ősz-szakállas, öreg zsidók mázeltov-ot mondtak neki és csókolták a kezét. Ő meg állott tétován és hagyta, hogy pozíciója felőlődjék az ellentétek taposómalmában...

Reb Zálmen Lájb nyílt konfliktusba került hitközségével. Az előjáróság kérdőre vonta és din-tóra elehivta. Ő is belátta, hogy igazuk van és a din-tóra sem hozhatna más ítéletet. — Főlősleges dolog din-tórához menni, drága hieim — mondotta akkor Reb Zálmen Lájb — elmegyek én innen amugy is, csak legyetek kissé türelmemmel. — Az ujhelyi zsidók türelme azonban hamar elfogyott. Vártak még néhány hétig, de hogy a rabbi csak nem ment el, egy éjszaka rágyújtották a házat.

Az ujhelyi eset után a családi pozíció elzüllesztését semmi sem tudta már meggátolni. Reb Luzer Niszen Drohobitzba került. Sógorának, Reb Lájbnak hívei voltak ebben a városban, s az ő óhajára a hívek megtették Reb Luzer Niszent, beszmedres-rabbinak. Reb Luzer Niszen számára ez az állás nem jelentett semmiféle kötelezettséget, amolyan szegényes chaszid színekura volt ez, melynek honoráriuma fejében a beszmedres gondnoka minden csütörtök délután eljuttatott a rebének egy forintot s ebből telt ki szükségösen a kicsi család heti kenyere. A drohobitzi beszmedresben aztán valóra váltak Reb Luzer Niszen életének nagy vágyai. Távol a világtól és az anyagi dolgoktól, gáncs nélkül és zavartalanul, élete nagy szerelmének a Kabbalának szentelhetette hátralévő napjait.

(Folytatjuk.)

A WIZMURESI VI

A targonmuresi...
...ük Reiter Lunka...
...Az alábbiakban a re...
...vitát ismertettük...

Weinberger Nánd...
...nos vitát. Vitája m...
...Kevési a munkát a...
...mert elégedett csak...
...személyesen az orsz...
...munka tulajdonképp...
...mienk, sokkal több...
...több földet vásárolh...
...déli asszonyokat o...
...mi asszonyok vagy...
...keves az igazi cionis...
...megét még nem sül...
...nyerni és még nem s...
...tudatos zsidó assz...
...vetésről: Kevésnek...
...zunk. Parallél von...
...budgetje között, kik...
...goznak és mi egész...
...budgetvel dolgozunk...
...is nagy gondokat ok...

Dr Klompus Rahe...
...derációknak asszony...
...vették részüket a vi...
...ból. Dr Róth Desz...
...is nem egyszer veze...

Reiter Lunka m...
...gokban dolgozott és...
...szervezeti ügyekben...
...derekasan állta meg...
...szekben, hol azt s...
...Transilvania, megis...
...munkájáról.

Dr Klompusé ki...
...szükséges az, hogy...
...nyos pártköz tartoz...
...félül is áll, mert l...
...a világtöngresszur...
...listával megjelöl...
...fajta próbálkozások...
...kat felszólalni, hol...
...jogunk van ehhez...
...ja, hogy javaslatot...
...ezer sékel lesz le...
...nak 300 tagja van...
...zalékát eladni, ho...
...Következett Sido...
...Rossz néven veszi...
...hogy nem tartják...
...százalékat helyi k...
...nak látni minden h...
...pektálják. Kimutat...
...tatásokból, hogy v...
...bevert pénzek 40...
...ják be a központr...
...pontnak semmi agg...
...legyen a differenci...
...hozás miatt, ha a...
...telességüket. Sido...
...hogy a vállalt öss...
...képezik és tulajd...
...zalékon felüli öss...
...pontnak bekülden...
...sék e, a helyi sz...
...nőgyeletek ügye...
...szerepkörét nem s...
...is még rigorózusat...
...telezettségének ut...
...hessen.

Reiter Ilonka r...
...sára és megállapít...
...mindig nagyobb...
...lágrelációt nézzük...
...hogy tényleg mag...
...déli föderáció és...
...nak, hogy ezen k...
...aprózzuk fel. Jav...
...emlje fel: ezen ré...
...port szabadon re...

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A WIZO problémái a targumuresi konferencia általános vitájának tükrében

A targumuresi Wizo-konferencia megkezdte ülését. Beszámoltunk már és közöltük Reiter Lunka szervezeti referátumát is. Az alábbiakban a referátum fölött megindult vitát ismertetjük:

Weinberger Nándorné vezeti be az általános vitát. Vitája minden problémát felölel. Kevesli a munkát amit a Wizo produkál, mert elégedett csak az lehet, ki nem volt személyesen az országban és nem látta azt, hogy tulajdonképpen milyen kevés föld a miénk, sokkal többet kell dolgoznunk, hogy több földet vásárolhassunk. Mindenért az erdélyi asszonyokat okolja, azt mondja, hogy mi asszonyok vagyunk felelősek azért, hogy kevés az igazi cionista, hogy az asszonyok tömegét még nem sikerült az eszmének megnyerni és még nem neveltünk belőlük öntudatos zsidó asszonyokat. Beszél a költségvetésről: Kevésnek találja azt, amit felhazunk. Parallelt von a cluj-i zsidó nőegylet évi költségvetéséhez, kik egy és fél millióval dolgoznak és mi egész Erdély egy fél millióval dolgozunk és ennek előteremtése is nagy gondokat okoz nekünk.

Dr Klompus Rahel elmondja, hogy a mi főderáció asszonyai milyen nagy szerien kivették részüket a világkongresszus munkájából. Dr Roth Dezsóné elnöksasszonyunk ott is nem egyszer vezette az üléseket.

Reiter Lunka minden fontosabb bizottságokban dolgozott és nem egyszer kérték ki szervezeti ügyekben tanácsait. A többi nő is derekasan állta meg a helyét és oly világrészekben, hol azt sem tudták, hogy létezik Transilvania, megismerték a mi asszonyaink munkáját.

Dr Klompusné kifejti, hogy nézete szerint szükséges az, hogy az asszonyok egy bizonyos pártot tartozzanak, ha Wizo pártoknál felül is áll, mert lehetetlennek tartja, hogy a világkongresszusra az asszonyok egy Wizo listával menjenek, ha más országokban ilyen fajta próbálkozások folynak is. Megemlíti, hogy nem hallott a konferencián asszonyokat felszólalni, holott a munkánk arányában jogunk van ehhez. Beszél a sékelről és mondja, hogy javaslatot tettek, amely szerint 10 ezer sékel lesz leadva Erdélyben. A Wizo-nak 300 tagja van, tehát nekünk kell 30 százalékat eladni, hogy erőnk megmutassuk.

Következett Sidon Józsefné felszólalása. Rossz néven veszi az egyes csoportoktól, hogy nem tartják be az engedélyezett 25 százalékos helyi költségekre és illuzórikusnak talál minden határozatot, ha ezt nem respektálják. Kimutatja az egyes pénztárkimutatásokról, hogy vannak helyek, hol még a bevett pénz 40 százalékát sem szolgáltatják be a központnak. Kifejti, hogy a központnak semmi aggodalma nem kellene, hogy legyen a differenciális 20 százalékos többlet felhozás miatt, ha a csoportok teljesítenék kötelezettségüket. Sidon Józsefné kifejti és kéri, hogy a vállalt összegek csak a minimumot képezik és tulajdonképpen minden 25 százalékon felüli összeget köteleességük a központnak beküldeni és kéri, hogy ne felejtse ki, a helyi szegények ügye a jótékony nőegyletek ügye, kiknek szép és felemelő szerepük van a szabad csorbítanunk. Sidonné igéri, hogy a saját csoportjával szemben is még rigorózusabb lesz, hogy a vállalt kötelezettségének utolsó százalékig eleget tessen.

Reiter Ilonka reflektál Sidonné felszólalására és megállapítja, hogy az elégedetlenség mindig nagyobb eredményeket szül. Ha világrészekről beszélünk, hogy felelősek vagyunk az erdélyi asszonyokért és nem szabad előfordulni annak, hogy ezen kis összeget is helyi célokra aprózzuk fel. Javasolja, hogy a konferencia emelje fel ezen összeget, amely felett a csoport szabadon rendelkezik 30 százalékkal, de

a többletet szigorúan küldje be. Ezen határozatot elfogadja a konferencia.

Ezután Rosenfeld Eliseva beszél a Jung Wizeról és a targumuresi példáról, melyhez még Simon Mártonné, Schwarz Magda is hozzászólalnak.

Marmor Zelma, ki Liqornik Amália utmutatása szerint dolgozik, elmondja, hogy 10 tagjuk van, hetenként egyszer üléseznek, minden 3-ik hónapban a Jung Wizo végzi a perselygyűjtést. Héber tanítójuk van és szorgalmasan tanulnak. A helyiségük a Senior Wizo helyisége és úgy mennek oda, mintha édesanyjukhoz hazamennének. KKL-nek eddig 3000 lejt és tagdíjakból 1000 lejt hoztak fel. Ennek a csoportnak létezését és nagyszerű munkáját Toplitán Liqornik Amáliának köszönhetjük.

Ringler G. (Sighet) jelentése következik. Kifejti, hogy nem akarnak egybeolvadni a senior csoporttal. Hatalmas kulturmunkát végeznek és oly eredményeket érnek el, hogy a mozgalomtól teljesen távol álló lányokat is sikerült arra bírni, hogy héberül tanuljanak.

Simon Klári Targu-Mures jelenti, hogy nálunk reménytelen a helyzet, mert az asszimilációs lányokat semmiképp sem tudják összetartani.

Reiter Lunka elmondja, hogy két évre 1000 fontot vállaltak magukra a telavivi

konferencián. — Az ottani körülmények készítették erre és kéri, hogy a felmerült büdzsét a konferencia szavazza meg. Az egyes csoportok, kiknek delegátusai jelen voltak, felemelték a kívánt husz százalékkal a büdzsét és a konferencia annak a reményének adott kifejezést, hogy a távollévő csoportok is köveszik a részüket a felemelésből. A büdzséhez a következő hozzászólások történtek:

Dr Révészné Sibiu, Eiger Melani Brasov javasolja, hogy új taggyűjtésekből lehet a 20 százalékos felhozni. Grün Béláné Reghau, panaszkodik, hogy a csoportja nem fejt ki elég agilitást, mire Schönpfierné és Weinberger megígérték, hogy kimennek a csoportot reorganizálni. KKL hozzászólást is 20 százalékkal emelték és ehhez Kertész Mártonné szól hozzá és bővebben ismerteti a Wizo-munkát a KKL-ben. A KH munkában minden hölgy tudja, hogy mi a kötelessége és nem kell bővebben ismertetni, mert hisz az eddigi eredmények is bizonyítják, hogy ebben a kérdésben a Wizo teljesíti a kötelességét.

Nib. A központ ajánlja, hogy a cluj-i tervet fogadja el a konferencia és hat héten belül kéri a névsor beküldését. A Nib. szükségességét belátják és rövid vita után a konferencia elfogadja.

Reiter Lunka újra hangsúlyozza a nyári kurzus fontosságát és bejelenti, hogy szeptemberben dr Mirjam Scheuer Prágából lesz Budapestben és könnyen lehetne egy kurzust létrehozni.

Dr Rothné szeretné, ha a Wizo-tagok úgy, mint Erecben, jelvényt viselnének, melyet minden tag megvesz és minden alkalomkor hord is. A jelvényt Erecben készítenék és szép művészes kiviteiben. A konferencia egyhangúlag elfogadja az indítványt és megbizta a vezetőséget, hogy ajánlatot és

terveket kérjen és megfelelés esetén a jelvényeket megrendelje.

Dr Beerné (Dej) szólal fel: Akik nem tudnak eljönni — mondotta — konferenciára, körzeti összejövetelt tartsanak. Kéri, hogy egy ily körzeti megbeszélésre Weinberger Nándorné jöjjön le. Ilyen körzeti konferencia megtartását több helyre javasolja.

Utána Sidon Józsefné javasolja az új vezetőséget és tisztikart, melynek tagjai a következők:

Elnök: Dr Roth Dezsóné.
Ügyvezető elnök: Reiter Lunka.
Alelnökök: Wertheimer Samuné, Cluj, dr Markovits Ignécné Oradea.

Pénztáros: dr Weil Adolfiné, Timisoara.

Titkár: Scheer Vera.
Council-tagok: Reiter Lunka, Weinberger Nándorné, Sidon Józsefné.

Póttagok: Dr Fuchs Albertné, dr Nobel Sándorné, dr Fay Béláné.

Nib elnöke: Weinberger Nándorné.

Nib alelnökei: Liqornik Amália, dr Handter Rudolfiné.

Titkár: Sidon Józsefné.

Kib tagjai: Dr Rothné, Reiter Lunka, dr Handlerné, dr Nobelné, dr Erdélyné, dr Weillné, Reiter Ernóné, Keller Vera, Scheer Vera.

A konferencia az új vezetőséget és tisztikart nagy lelkesedéssel egyhangúlag elfogadja. Dr Rothné elbucszik a konferenciától és kéri, hogy törődjünk a fiatalisággal. Nagyon szép hasonlattal él, amíg a munkánkat a narancsfával hasonlítja össze és mondja, hogy, ahogy a narancsban is egyik oldalán látható a virágja és a másik oldalon a gyümölcs, úgy nálunk is soha sem szünjön meg a munka és ugyanakkor meglesz az eredmény is.

A Hatikva hangjaival zárult a konferencia.
Sidon Józsefné

Szervezeti referátum

A 6. országos konferencián elmondotta: REITER LUNKA

(Befejező közlemény.)

Tartoznak évenként és tagonként egy fél Wizo sékelt, azaz szervezeti hozzájárulást fizetni a központnak, melynek ellenében lesznek, mint tagok nyilvántartva. Tartoznak 18 életévükön túl kötelezően minden tag részére megváltani a cionista sékelt. Tartoznak intenzív hebraizációt terjeszteni tagjaink között.

A Wizo tagok utazásai alkalmával tartoznak a Jung Wizo csoportokat is látogatni, nekik külön előadásokat küldeni, külön felvilágosítani, őket mindennemű tanáccsal ellátni. A bécsi közép-európai központhoz való tartozásuk problémaként vált sajnós azáltal, hogy ez esetben külön tagonként újabb hozzájárulást kellene fizetniük, mely jóval meghaladja a cionista magasságát is.

A Jung Wizo legfontosabb problémája, mint minden ifjúsági szervezetnek, a hachsarrah és illijah kérdése. Már két évvel ezelőtt is rengeteget foglalkoztunk egy helyes megoldás taláásával. Sajnos még ma sem sikerült. El kellett vetnünk politikamentességünk felé a leányok azon kívánságát, hogy palesztinai intézményeinkben nekik több jogot biztosíthassunk, mint a többi ifjúsági szervezet chalucainak. Általában mindenütt azon igyekezünk, hogy a Hechaluc keretében tartozó ifjúsági szervezetek által hachsarrazanak leányaink. Tudjuk jól, hogy az ifjúságot ma politikamentesen nevelni különösen nehéz feladat, melyre aligha vállalkozhatunk. Így tehát elsősorban a Jung Wizo-ban a Wizo utánpótlását látják és a Wizo csoportjainkat ebben az irányban igyekezünk beszervezni. Reméljük, hogy a jövőben ez sikerül is fog. A leányoknak az a része, kik hachsarrah után állják az akarnak, miután a Wizo intézmények ezt ma már ugyanis előírják, mindenképpen számíthatnak segítségünkre. Az ifjúsági szervezeteknek igyekeznünk minden tereken segíteni, ők is szívesen fogadják a leányainkat telepeiken.

Jelenleg 7 Jung Wizo csoportunk van 159 taggal. Elértünk ezennel a hachsarrah és illijah kérdéshez. A Wizo ezen a téren anyagi erőihez mérten a multban is mindig igyekezett segíteni. Ha nem is áll módunkban Jung Wizo hachsarrah telepeket létesíteni, az összes hachsarrah telepeken a leányok helyzetét feljavitani, programunkba vettük fel és ezen a téren az idei évben fontos újítást akarunk teremteni, mely budgetünket is nagy

mértékben megterheli. Mindenek előtt a már idáig is folyósított allijah segélyeken kívül, mellyel az idén 11 lány ment ki Erdélyből, a most a nemrég megalakult Jedid Hechalucnak is megszavaztunk 20 ezer lejt a most kezdődő munkáévre.

Tárgyalásokat folytattunk Palesztinával egy instruktornő személyére vonatkozóan, akinek az utiköltséget Palesztinától Palesztináig fedeznénk, valamint adnánk neki egy évre utiköltségeit az országon belül és egyéb kiadásait azzal a kikötéssel, hogy az illető minden hachsarrah telepen töltene hosszabb időt s kurzusokat tartana, a leányokat mindennemű kiképzésben részesítené. Reméljük, hogy ezen tervünk megvalósításával az egész erdélyi chaluca mozgalomnak nagy szíveséget teszünk. Talán sikerülne ennek az instruktornőnek a sikeres politikai feszültségeket is elsimítani, ami ma az egyes ifjúsági szervezetek között sajnós uralkodik. Reméljük, hogy ezen tervünk egész rövid időn belül megvalósul.

A Jung Wizonak tehát meg kell értenie, hogy ők is, ugyanúgy, mint mi, felelősek az egész erdélyi cionista leánymozgalomért. Ugyancsak meg kell értetnünk a Jung Wizo-val, hogy találhatunk még elég működési lehetőséget akkor is, ha lemondanak a politikálisról.

A tavalyi szervezeti referátum azon óhajommal végződött, hogy egy év alatt 5000 tagot érjünk el. Sajnos ezen óhajunk nem teljesült. Az eddigi évekkal szemben nem kielégítő a tagok létszámának emelkedése. Mint, ahogyan szembe állítva a KKL-nek felhozott pénzeket bevételeinkkel, nem kielégítő budgetünk sem. Csak fokozottabb munkával, szervezkedéssel, fegyvellemmel lehet kiépíteni és megerősíteni a föderációt. Ha újabb megválasztásunk, minden igyekezetemmel azon lennék, hogy a következő évben mindezt sikerüljön elérnünk és ehhez az Önök segítségét kérem. A mappában található javaslatokat. Számban kevesek, de tartalomban súlyosak. Ha a delegátusok felelősségteljesen vállalkoznak, úgy bátran indulhatunk neki a most kezdődő új munkáévrak. Es vállalnunk kell, mert éppen ma nekünk sem szabad a nehézségek elől meghátrálni, minden erőnkkel össze kell fogunk, hogy célhoz jussunk

és hogy teljesítjük programunkat, amely a palesztinai asszony kiképzését és átrétegzését célozza.

1. Vegye tudomásul és tegye magáévá a konferencia a 8. Wizo világkonferencia határozatait.

2. Szavazza meg a konferencia a központ által beterjesztett jövő évi költségvetést.

3. Mondja ki a konferencia, hogy a költségvetés fedezéséhez szükséges összegeket úgy hozza fel, hogy minden egyes csoport 20 százalékkal felemeli tavalyi vállalt budgetjét.

4. Mondja ki a konferencia, hogy saját budgetjének emelése arányában emeli a KKL-t szemben vállalt budgetet is.

5. Mondja ki a konferencia, hogy a jövőben csak évenként egyszer tart országos konferenciát.

6. Mondja ki a konferencia, hogy a Zs. N. Sz. NIB mintájára Wizo-NIB-et alakít, melybe minden csoport egy-egy tagot delegál, míg a 100-on felüli taglétszámmal bíró csoportok minden további 100 tag után küldenek egy delegátust. Válassza meg a konferencia a NIB elnökét, alelnökeit s titkárait. A NIR összehívható a KIB, vagy a NIB-tagok 25 százalékának kívánságára. A KIB tagjai, valamint a világ-Council tagok hivatalból tagjai a NIB-nek. Amennyiben a megválasztott NIB tagok megjelenésükben akadályozva vannak, az illető csoportnak joga van arra az egy alkalomra más tagot delegálni, aki természetesen ugyanazon város csoportjának kell tagja legyen. (A NIB megalkotása eredetileg a cluj-i csoport javaslata volt.)

A caransebesi Wizo-csoport elnöknője Polák Rezsóné súlyos betegsége miatt hosszabb ideig távol volt, most egészségesen hazatérve, a télen elmulasztotta teadélután helyett adott otthonában fogylaltdélután, melyen az egész vezetőség, a választmány és vigalmibizottság vett részt. Polákné időközben a jelenlevőket és örömeinek adott kifejezést a teljes számban való megjelenésért, azután hosszabb beszédet mondott, rámutatva arra, hogy mennyire fontos a Wizo munkája és proponálta a nyár folyamán a fogylaltdélutánok megismétlését. A kellemes délután szép anyagi sikert eredményezett.

Bialik önéletrajza

1903-ban dr. Josef Klausner, a kiváló irodalomtörténész felszólította a már akkor nagy híri költőt, Chaim Nachman Bialikot, hogy írja meg életrajzát. Bialik akkor Kisenevben tartózkodott és a hozzáintézett levélre ezeket válaszolta:

„On azt kéri tőlem, hogy írjam meg életem történetét. Hígyje el, kedves doktor ur, ószintén mondom, nem rendelkezem „történet-függelékkel“. Az olyan emberek munkája és fejlődése, mint amilyen én vagyok, nagyon hasonlít a többiéhez. De nem szeretném kérését elintéztetlenné hagyni, nehogy túlzott szerénységgel gyanúsított meg. Ezért röviden és vázlatosan mégis el fogok mondani egyet és más „életem történetéből“.

Hat éves koromig a volhyniai Radi faluban nevelkedtem, erdők és mezők között, az egyszerű és egészséges természet ölé. Boldog voltam és megelégedett. Tiszta ég, széles mezők, csendes lankák, megannyi látnivaló, ami felébreszti a fantáziát és szent titkokat tár fel. Ebben a faluban szívtam magamban a világról és természetéről alkotott első impresszióimat. Gyermek koromban már vízióim voltak és „Gam di Léi“ című első dalom e látások alapján készült. Első versem volt ez, a boldog gyermekkorról, amely nem tartott sokáig, mert hiszen eljött a szomorúság napja is, amikor árván maradtam.

Hét éves voltam, amikor Zitimirba költöztem, ahol apám házat vett a város végében. Itt is közel voltam a természethez. Ekkor keztem eljárni a chéderbe, ahol a Bibliát, Rasit és a Zsoltárokat tanultam. A mestermester kisnyitóját ott állott a hegy gerinén és mintha minden pillanatban le akart volna zuhanni a mélységbe. A mélységből források morajlottak fel hozzánk és segítettek nekünk a zsoltárok ismétlésében. Nyáron isten szabad ege alatt, fák árnyékában, vagy sátrak alatt tanultunk. Szemben velünk hullámzott a tó és ránk bámult az erdő.

Apám nyomorban élt. Abból egzisztált, hogy kocsmát nyitott az átutazó parasztok számára, de ez a szegényes életmód nagyon elkésztette. (Amikor egy pohár szeszt öntött a parasztnak, belenezett a „Misanajotba“, amely ott feküdt előtte az asztalon és amelyből folyton tanult!) Meg is betegedett ebbe a nem neki való mesterségbe. Amikor hétéves voltam, apám meghalt.

Anyám elvitt ekkor apai nagyapámhoz, aki a város másik szélén lakott. Itt szabad térség közelébe kerültem és sok kert mellé. Nagyapám nem örült az „ajándéknak“, amit anyám hozott neki akarata ellenére, öregségére. De nem volt választása, úgy, hogy kénytelen volt az „ítéletet“ elfogadni és magához vett a szobájába, természetesen magára vállalta egyúttal a fölöttém való felügyeletet is, hogy legyek vallásos és istenfő.

Öreg ember volt már „évekkel jóllakott“, aki önzetlenül tanult, én viszont pajkos gyermek voltam, különben is más természet, úgy, hogy ritkán voltunk egymással megelégedve. A „melamedok“, akiknek a kezébe adták, keményen bántak velem és valósággal elkésztették életemet. Valahányszor a sürgönypózmán találtak, mindig megkaptam a magam veresporcióját. Ha csuszakáltam a jelen, akkor is elátták a bajomat, ha este kurokoltam, pofonokkal díjazták.

Egy nagyon nehéz pillanatban, amikor öreg és gyöngye nagyapám nem birt velem, összehívta családomat — nagybácsikát és unokatesztet — akik „nyilvános tárgyalást“ tartottak fölöttem. Megtanítottak mőresre. Ami az jelentette, hogy az egyik megfogta a lábamat, a másik a kezemet, a harmadik lehuzta a nadrágomat, a negyedik ráfektetett a lábára, az ötödik adta az ütlegeket, a hatodik olvasta.

— Látod, ségec, így jár az, aki nem tartja be nagyapja intelmeit.

Volt egy unokateszt, egy hülye fiú, aki ha észrevette egy-egy csínyemet, besipeit egy fél reeső helyre, itt megvert. Aztán megvárta, amíg kijöttem, újra belelőkött és megint leselkedett odakint, ahol förtelmesen mulatott tehetetlenségem.

Nagy szegényemben senkinek sem szólhattam, úgy, hogy a komisz, hülye sokáig gyakorolhatta ezt a kedvtelését. Kisnyit szivemben fellángolt a gyűlölet tüze és feltettem magamban, ha felnövök, megbosszulom magam rajta. A szívem mélyén éreztem, hogy rokonaim azért bántanak így velem, mert látták, hogy minden gyermekes komiszágom ellenére is képességekben és tanulásban sokkal magasabban állok az ő gyermekeik fölött. Nagyapám is megérezte ezt és később már nem engedte, hogy fölöttem rokonaim „törvényt üljenek“.

Ha már nagyon sok bántalmazás ért, félrevonultam valamelyik sarokba, ahol senkik sem látott, leültem és sirtam. Visszaemlékeztem

anyámra, aki távol volt tőlem, elgondoltam, hogy árva vagyok, visszaidéztem a csendes falut az enyhe, békés naplementével. Szívem akkor még jobban összeszorult, hosszán, hosszán sirtam. Annnyira, hogy a sírás már szükséglet lett számomra.

A sírás felüldített és elkezdtem egészen más dolgok felől gondolkodni. Új színeket láttam, új világ tárult meg előttem... Csodákat láttam, amikor így félrevonulva néztem a természet hallgatag szépségeit.

De ebből a szemléletből is kijázanodtam, egy-kettőre megint a régi lettem, felmásztam magas fák ágaira, kémény tetejére, a táviró póznára. Mindent leginkább azért, hogy megmutassam osztálytársaim előtt, milyen művész vagyok. Meg kell hagyni, hogy barátaim előtt, akik megcsodáltak, nagy volt a tekintélyem.

A csínytevés és álmodozás közepette gyakran beosontam a szobámba, ahol nagyapám tanult és mohón kívántam belenézni a köny-

vekbe. Három szenvedély vert mélyen gyökeret bennem, anélkül, hogy egyik zavarta volna a másikat: játék, gondolkodás és tanulás. Mind a hármat egyazon szeretettel gyakoroltam. Szünetelen tanultam, olyannyira, hogy megfellekedtem az evésről is és nem hagytam abba egy könyvet addig, amíg végig nem olvastam.

Nagyapám könyvszekrényében nagyon sok különböző könyv állott: erkölcsfilozófiai könyvek, midrások, halachikus munkák, mesék, kabbalisztikus művek és nagyjaik bölcselkedő írásai. Mihelyt olvasni tudtam, szünet nélkül fektüdtem neki a könyveknek, mohón ittam tartalmukat és szellemüket egészen magamévá tettem. Ha kaptam néhány fillért, félretettem, hogy könyveket vehessek rajtuk. Minden ambícióm az volt, hogy legyen saját könyvtáram. A könyvekben barátaim láttam meghitt, igaz jó pajtasokat. Az amszterdami, a frankfurti régi könyvek éppenny a szívemhez nőttek, mint a lembergi nyomdákól kikérült munkák. Fantáziám belőlük áradt és nekik köszönhetek sok-sok boldog órát. Egész világot tudtam építeni magamnak csendes elvonultságban az ő segítségükkel.

A kontinentális Jung-Wizo nyári táborozása és konferenciája

A bécsi Jung-Wizoközpont elhatározta, hogy ebben az évben is megrendezi a Jung-Wizo kontinentális szövetségének nyári táborát. A tábor célja a testvéri közösség kiépítése és a tagok cionista nevelésének előmozdítása. A nyári tábor augusztus 1-től 31-ig Barbatban rendezik meg a kontinentális Jung-Wizo. A technikai rendezést a zágrábi Jung-Wizo-csoport vállalta magára. Barbat tengerparti fűrdőhely, melynek közelében csodás kirándulóhelyek vannak és öt pernyi távolságban fekszik Arbe (Rab) modern üdülőhelytől, melyet csónakkal érhetnek el a tábor tagjai.

A tábor számára külön ház áll a Jung-Wizo rendelkezésére szép szobákkal, melyek-

ben 5-6 leány lakhatik. A rendszeres cionista nevelő tanfolyam mellett héber nyelvkurzus is lesz a táborban, ezenkívül tornatanfolyam is. A négy heti táborozás költsége beleszámítva a barbatitartózkodást, az ottani ellátást és a fűrdődíjakat: 1000 jugoszláv dinár.

A kontinentális Jung-Wizo azon tagjai, akik részt akarnak venni a barbatitáborban, jelentkezésüket a következő címre kell, hogy beküldjék: Jung-Wizo-Zentrale, Wien, I. Jorgangasse Nr. 7.

A nyári tábor alkalmával tartja meg a kontinentális Jung-Wizo konferenciáját is vagy a tábor helyén a tábor helyén Barbatban, vagy Zágrában.

A palesztinai WIZO hírei

A Hisztadruth Nasim Cioniot gyűléssorozata az Erecben. Új csoportok alakulása. Az Émek Chefer-i telepesnők kiállítása. A WIZO diéta-kurzusa

A palesztinai Wizo, a Hisztadruth Nasim Cionioth sorozatos gyűléseket rendezett a tel avivi Wizo konferencia után az Erec különböző helységeiben. A gyűléseken ismertették a konferencia lefolyását, a határozatokat és a Wizo-mozgalom fejlődését az utóbbi két esztendőben.

Tel-Avivban, a Wizo-klub délutánján Nenny Margulies asszony, az exekutív tagja visszaillesztést vetett a konferenciára. A klubösszejevetelen, amelyet F. Grubwieser asszony, a Wizo londoni szervezeti titkára tiszteletére rendeztek, Margulies asszony elismeréssel adózott a szervezeti titkárnő munkájának és érdemeinek, majd Grubwieser asszony szóvalt fel és elmondotta azokat az impressziókat és tapasztalatokat, amelyeket a országban szerzett. A legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a palesztinai nők teljesítményeiről.

A telavivi konferencia óta két új Wizo-csoport alakult Palesztinában és ezzel 23-ra emelkedett a Hisztadruth Nasim Cionioth csoportjainak száma. Az egyik új csoport Ramat Ganban, Telaviv elővárosában alakult és a második összejevetelen már 120 tagja volt, a másik Ramat Hasavimban és ennek 40 tagja van.

A palesztinai Wizo és a KKL közös pro-

A héber egyetem fejlődésének problémái

Az alábbi cikket dr. Domáth Gyula budapesti egyetemi tanár írta, aki régóta foglalkozik behatóan a héber egyetem ügyével.

Hogy milyen nagy szüksége volt a jeruzsálemi héber egyetemre, kitűnik abból, hogy az egyetem felavatásának nyolcadik évforduló napján, 1933 április 1-én Berlinben máglyán égették el a német zsidó tudósok műveit és a német zsidó egyetemi professzorok, köztük öt Nobel-díjas, kánytelen volt elhagyni hazáját a jeruzsálemi

egyetemen elhelyezkedést keresni. A menekült német zsidó tudósok számára alapítványokat létesítettek a jeruzsálemi egyetemen és az egyetem könyvtára németországi zsidók adományából 15.000 értékes művel gazdagodott.

Lelkes amerikai zsidó nők alapították a Hadassa kórházat Jeruzsálemben, amelyet most klinikai célokra alakítanak át, Weizmann és Einstein amerikai utjuk alatt az amerikai zsidó orvosokat rábírták arra, hogy megalapítsák a Jewish Physicians Committee-t, amely a legértékesebb orvosi művek-

kel látja el azóta a jeruzsálemi egyetem könyvtárát, amelynek most már 30 ezer kötetből álló orvosi szakosztálya van. A magyar orvosi könyvtárak társaság közbenjárására ugyancsak 25 kötetnyi saját kiadványait a legnagyobb készséggel emegedte át a jeruzsálemi héber egyetemnek.

A nagyközönség az egyetemmel kapcsolatban érthetően elsősorban az orvosi fakultás iránt érdeklődik. Amikor a jeruzsálemi egyetem kuratóriuma az egyetem programját összeállította, kikérte Ehrlich professzor tanácsát is. Ez inkább a tudományos kutató munkát ajánlotta, amellyel kevesebb költség mellett nagyobb és hatásosabb eredményeket mutathat fel, mint diplomák osztogatásával.

De nincs tisztázva az anatómiai tanításnak a kérdése, mert honnan vegyék a jeruzsálemi egyetemen a zsidó és arab lakosság közt a boncoláshoz szükséges anyagot. Ugy az arabok, mint a zsidók tudvalevőleg vallási okokból ellenségei a boncolásnak.

A klinikák igen költséges intézmények, amelyekre még elegendő alap nincs, kitűnő zsidó orvosokat pedig még mindig elegendő kapnak Európából vagy Amerikából. Valóban klinikai tanszékét eddig még nem állították fel, hanem tekintettel a menekült német tanárookra, tudományos intézeteket létesítettek, különösen fiziológiai, orvoscémiai, bakteriológiai és hasonló laboratóriumokat. Rendkívül öröndetes, hogy egy névtelen adakozó 40 ezer font sterlinget ajánlott fel egy rákkutató intézet céljaira. Ide két német zsidó tanárt neveztek is ki, az egyik a radiológiai, a másik a sejtbiológiai osztályt fogja vezetni.

WIZO-HIREK

Wizo-miting Dejen. A deji Wizo jól sikerült mitinget rendezett, melyen dr. Bär Emanuelné elnöknő konferenciát beszámolót tartott. Bernad Dzsóné, aki nemrég jött haza palesztinai kirándulásáról, ottani impresszióiról tartott érdekes, színes felolvasást. A hölgyek Bernadét lelkesen ünnepeleék, sikerült előadása után.

A brasovi Wizo közgyűlése. Junius 27-én tartotta meg a Wizo az Ahava klub külön termében nagyszámu érdeklődők jelenlétében rendezt évi közgyűlést. Eiger Melanie elnöknő üdvözlő a megjelenteket, köztük dr. Klompus Rachelné urasszonyt. Katz Józsefné titkári jelentése beszámol a Wizo egyéves munkájáról, a különféle rendezvényekről. A közgyűlés örömmel veszi tudomásul a titkári jelentésből az eredményes KH és KKL munkát. Mihailovits Jonelné pénztárnoknő jelentése folyamán kitűnik, hogy a budget 17 százalékkal lépték túl. Miután a közgyűlés a felmentvényt megadja dr. Klompusné, Deutsch Arminné és Engelmann Leoné urnőköl álló bizottság veszi át a gyűlés vezetését az új vezetőség megválasztásáig. Engelmann Leoné indítványára a közgyűlés egyhangulag megválasztja újra a régi vezetőséget. Tiszteletbeli elnökök: dr. Papp Lajosné, dr. Deutsch Ernőné. Elnök: Eigner Melanie. Alelnökök: Sebesi Izsóné, dr. Weisz Menyhért. Pénztárnok: Mihailovits Jonelné. Titkárok: Katz Józsefné, dr. Tausinger Arthurné. Ellenőrök: Deutsch Arminné, Engelmann Leoné. Propaganda osztály vezetője Wachtel Vilmosné. Kézimunka osztály vezetője: Guttermann Dávidné. Jóléti bizottság: Stekl Arthurné, Mihailovits Jonelné, Reichfeld Izsóné, Stekl Félixné, Czitrom Aladárné, dr. Tausinger Arthurné, dr. Bárony Sándorné, Bernhardt Albertné, Krebs Károlyné, Roth Ilonka, dr. Salusinszkykné, Sole Izidorné, dr. Springer Arthurné, Feiler Pálné és Mandl Istvánné. Eiger Melanie elnöknő köszöni a bizalmat és kéri a vezetőséget a további kiterjesztés és hasznos munkára. A propaganda osztály az elmúlt évben Wachtel Vilmosné után 50 új tagot szerzett. Guttermanné személyesen nyújtja át a Világkifutást 54 darab kézimunka ruhát, mely dícséretes munkáért dr. Klompusné mond köszönetet. Dr. Klompusné tartalmaz beszédben vizsgálja a mai munkát és annak szükségességét. Referátumot ad a világkonferenciáról, valamint a tg.-muresi konferencián hozott határozatokról, kiemelve, hogy mennyire fontos a konferencia látogatása. A közgyűlést fagyjalt délután követte, mely az esti órákban a legjobb hangulatban ért véget.

A zsidó asszonyt kiadja az erdőnyi WIZO tisztorai központja, Pajta Asarcesti 4.

— Mihály vajda intézetben. Bucures vajda és osztálytárlátogatott a főváros tet, ahol Coculescöket. A vendégeknözet műszereit, majd tak előtük szemlélt.

— A személyazonos prefekts előtt. Ne Dunca Jenő vármegysajtó munkatársait, városi bejelentő hívrassziákra és sürü ellakták beszerzésének fel a prefekts figyvármegyei prefekts ki fogja vizsgálni a újabb konferenciára sajto képviselőit. Sösszegyűltek a lapoktus irodájában, ahol rendőrprefekts is. A memorandumot, Gheorghe Chendi, a hivatal vezetője terje Rövid tárgyalás után véget, hogy az áChendi felépüléséig, ügyosztályvezető refzése alapján fogjákok nem adnak ki. Ezután a prefekts vonatkozó belügym részletezi, hogy mill nem szabad a lapok hogy milyen termész zászár vannak a cereságírók kérésére a ki, hogy a cenzura, méknél azonos módo ténhessék meg az, cenzurázzanak bizony kor, míg más lapok szabadon megjelenhe

— Rövid hírek mi cía köztársasági elm művészetek muzeum — A vatikáni állami muzionának, a neves újabb könyvet. — fővárosában összeonlete. A szerencsétlőzokdottak az épülett sikerült kiámi a ro német gőzös eüindu

— Egyes párisi la ik, hogy az orosz k látogat Párisba. Köztársasági elnök meg, hogy visszaa tást. — Párisban enber a Nagypopere nagy ékszerület k beüül 300 ezer frankba vágta magukat, tesek még nem ekr

— Eljegyzés. Kahan Farkas, O külön értesítés hely

— Éjszakai nyug Londonból jelentik uttársaság az utas écékben elrendelt és trombiták éjszaki Elíltotta ugyanakk ajtócsapkodást, a h dett, hogy a tolat történnenek. Az e dő máhakoocsikat látják el. Az angol hat ezental. Ugy f ha magánvillájában

NYAR
a Bratcai
Körös egy szög
STRAND
A KÖ

Jeruzsálemi egyetem most már 30 ezer közkönyvtálya van. A második társaság közbenjárás-kötetnyi saját kiadvány-készítéssel emegde á a egyetemnek.

az egyetemmel kapcsolatban az orvosi fakultás amikor a jeruzsálemi egyetem programját a Ehrlich professzor tab a tudományos kutató emelylei kevesebb költség hatatosabb eredményeket diplomák osztogatásával a az anatómiai tanítás honnan vegyék a jeru zsidó és arab lakosság szükséges anyagot. Ugy zsidók tudvalevőleg vallái a boncolásnak.

költséges intézmények, gendő alap nincs, kitűnő meg mindig eleget kap gy Amerikából. Valóban eddig még nem állítottak el a menekült német tab intézeteket létesítettek, ai, orvoskémiai, bakterio-laboratóriumokat. Rendki- gy egy névtelen adakozó get ajánlott fel egy rák- ára. Ide két német zsidó ki, az egyik a radioló- ejiológiai osztályt fogja

HIREK

en. A deji Wizo jól sike- zett, melyen dr Bár Ema- nferenciál beszámolót tar- né, aki nemrég jött haza ásáról, ottani impresszió- színes felolvastát. A hő- kesen ünnepelték, sikerült

közgyűlése. Junius 27-én Wizo az Ahava klub külön mu érdeklődők jelenlétében ését. Eiger Melanie elnök- enteket, köztük dr Klom- szonyt. Katz Józsefné tit- amol a Wizo egyéves mun- rendezvényekről. A köz- szí tudomásul a titkári je- nényes KH és KKL mun- onelné pénzármonkó jelen- ik, hogy a budget 17 szá- ik. Miután a közgyűlés a adja dr Klompuzsné, és Engelmann Leoné urók veszi át a gyűlés vezet- g megválasztásáig. Engel- ványára a közgyűlés egy- szja újra a régi vezetősé- elnökök: dr Papp Lajosné, é. Elnök: Eigner Melanie.

szóné, dr Weisz Menyhért- Mihailovits Jozelné. Titká- é, dr Tausinger Arthurné. h Arminné, Engelmann a osztály vezetője Wachtel aika osztály vezetője: Gut- Jóléti bizottság: Stekl ovits Jozelné, Reichfeld kné, Czitrom Aladárné, dr né, dr Bársony Sándorné, é, Krebs Károlyné, Roth szkyné, Sole Izidorné, dr é, Feiler Pálné és Mandi elanie elnökő köszöni a bi- zeteséget a további kitar- nekára. A propaganda osz- ben Wachtel Vilmosné ut- szerzett. Guttermanné sze- át a Világkonferencián a gyek által készített 54 da- hárt, mely dícséretes mun- smné mond köszönetet. Dr mas beszédben vázolja a nnak szükségességét. Refe- gkonferenciáról, valamint a encián hozott határozatok- gy mennyire fontos a kon- sa. A közgyűlést fagyalt mely az esti órákban a leg- rt véget.

Eljegyzés. Kaufmann Gizi, Tamasda és Kahan Farkas, Oradea, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Éjszakai nyugalom az angol vonatokon. Londonból jelentik: Az angol északi felváltás utasok éjszakai nyugalmának érdekében elrendelte a gőzmozdonyok, fűtők és trombiták éjszakai használatának tilalmát. Elhárította ugyanakkor a személyzetnek az ajtócsapkodást, a hangos beszédet és intézkedett, hogy a tolatások lehetőleg zajtalanul történjenek. Az eddig nagy robbajjal működő málnakocsiakat pedig gummikerekekkel látják el. Az angol utas tehát nem panaszkodhat ezentul. Ugy fog aludni a vonaton, mint ha magánvillájában lenne.

— **Rövid hírek mindenünnen.** Lebrun, francia köztársasági elnök részt vett a modern művészetek muzeumának alapkövetésénél. — A vatikáni államban indexre tették D'Annunzionak, a neves olasz regényírónak legújabb könyvét. — Simkingben, Mandzsuria fővárosában összeomlott az államtanács épülete. A szerencsétlenség idején többen tartózkodtak az épületben, akiket eddig még nem sikerült kiánni a romok alól. — A Potsdam német gőzös elindult első távolkeleti útjára. — Egyes párisi lapok azt a híradást közlik, hogy az orosz királyi pár kőzelebről el- látogat Párizsba. Ebben az esetben Lebrun köztársasági elnök az ősz folyamán Rómába megy, hogy visszatérjen a királyi pár látoga- tását. — Párizsban három egyszerű külsejű ember a Nagypopera közelében kivágta egyik nagy ékszerüzlet kirakatüvegét, majd körül- belül 300 ezer frankot érő ókszerrel gépkocsiba vágták magukat és elszárguldoztak. A tet- tesek még nem ekrültek elő.

— **Eljegyzés.** Kaufmann Gizi, Tamasda és Kahan Farkas, Oradea, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Éjszakai nyugalom az angol vonatokon.** Londonból jelentik: Az angol északi felváltás utasok éjszakai nyugalmának érdekében elrendelte a gőzmozdonyok, fűtők és trombiták éjszakai használatának tilalmát. Elhárította ugyanakkor a személyzetnek az ajtócsapkodást, a hangos beszédet és intézkedett, hogy a tolatások lehetőleg zajtalanul történjenek. Az eddig nagy robbajjal működő málnakocsiakat pedig gummikerekekkel látják el. Az angol utas tehát nem panaszkodhat ezentul. Ugy fog aludni a vonaton, mint ha magánvillájában lenne.

HIREK

— **Mihály vajda a fővárosi csillagászati intézetben.** Bucurestiből jelentik: Mihály vajda és osztálytársai tegnap este meglátogatták a fővárosi asztronómiai intézetet, ahol Coculescu igazgató kalauzolta őket. A vendégeknek bemutatták az intézet műszereit, majd a csillagokról tartottak előtűtik szemléltető előadást.

— **A személyazonossági igazolványok ügye a prefektus előtt.** Néhány héttel ezelőtt dr Dunca Jenő vármegyei prefektus fogadta a sajtó munkatársait, akik közül néhányan a városi bejelentő hivatal által végrehajtott razzziákra és sürű ellenőrzésekre, valamint az akták beszerzésének költségességére hívták fel a prefektus figyelmét. Dr Dunca Jenő vármegyei prefektus akkor ígértette, hogy ki fogja vizsgálni az ügyet és a kérdésben újabb konferenciára fogja összehívni a sajtó képviselőit. Szombaton délben valóban összegyűltek a lapok munkatársai a prefektus irodájában, ahol megjelent Victor Pulca rendőrprefektus is. A prefektus felolvasta azt a memorandumot, amelyet a kérdésben Gheorghie Chendi, a népesedési és bejelentőhivatal vezetője terjesztett be a vármegyéhez. Rövid tárgyalás után az értekezlet azzal ért véget, hogy az ágyban fekvő Gheorghie Chendi felépültségéig, amikor is a kérdést az ügyosztályvezető referátumai és véleménye- zése alapján fogják megtárgyalni, a hatóságok nem adnak ki nyilatkozatot a kérdésben. Ezután a prefektus ismertette a cenzúra vonatkozó belügyminiszteri rendeletét, mely részletezi, hogy milyen természetű témákat nem szabad a lapoknak érinteniük, illetőleg, hogy milyen természetű cikkek megcenzurázásra vannak a cenzorok kötelezve. Az új- ságrólok kérésére a prefektus rendeletet adott ki, hogy a cenzura minden egyes sajtóter- méknél azonos módon járjon el és így ne tör- ténhessék meg az, hogy egyes lapokból ki- cenzurázzanak bizonyos cikkeket ugyanak- kor, míg más lapokban ugyanazok a cikkek szabadon megjelenhetnek.

— **Négy nap alatt Kaliforniából Kinába.** New- yorkból jelentik: Október elejétől rendes légi közlekedés indul meg Kalifornia és Kína kö- zött. A több ezer kilométernyi utat előrelát- hatólag négy nap alatt fogják megtenni. Ed- dig 75 utas foglalt helyet az első utra induló repülőgépen.

— **A Harmadik Birodalom új büntetőör- vénykönyve.** Berlinből jelentik: Ma jelent meg a hivatalos lapban az új büntetőörvény- könyv, amely szerint nemcsak a bűntettek elkövetőit, hanem az olyan deliktumokat is, amelyek a „nép érzelmeit” sértik, megfelelő büntetésekkel fogják sújtani.

— **A serdüli ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárryi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekgyógyászatban a Ferenc József vizet a kisdedek makacs székzsorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbelihurujánál már régóta kitűnő sikerrel alkalmazzák.**

— **Kirándulók sulyos balesete Beszará- biában.** Cateatea-Albaról jelentik: A Cateatea-Alba melletti Budachi közelében hat kiránduló lovasszekérrel árokba fordult. Mind a hatan reménytelen állapotban van- nak.

— **Halálozás.** Dr Révész Istvánné, sz. Kap- pel Emília, szentesi orvos neje, Clujon meghalt. Temetése 1935 július 8-án, (hétfőn) d. u. 5 órakor lesz az izr. szentegylet Str. Londrei 9. székházában.

— **A Hechaluc Hamizrachi találkozója Gheorgheniiben.** A gheorgheni mizrachista chalucok ezuton hívják meg a Hechaluc Hamizrachi tagjait folyó hó 20-án és 21-én ren- dezendő pögisárra, mely Herzl és Bialik halá- lának évfordulójára esik, Kibbuc Allija, Gheorgheni.

— **Újabb letartóztatások a danzigi köz- tisztviselők közül.** Varsóból jelentik: Dan- zigi jelentés szerint újabb letartóztatások történtek. Köztük van Ferber, Danzig vá- ros volt népszövetségi megbízottja is. Azzal vádolják őket, hogy szabotálták a devizakor- látozó intézkedéseket.

— **A Bné Jiszráél közleményei.** A romániai Cionista Diákfederáció (F. A. S. S. R.) idei táborát Piatra-Neamton rendezi meg. A tá- borozás július 20-tól augusztus 20-ig tart. A tábor programját az Executive a következők- ben állapította meg: 1. Erkezés a táborba ju- lius 19-én. 2. Szombaton este: ünnepélyes megnyitó és Herzl emlékünnepe. 3. 21-én kirándulás. 4. 22, 23, 24, 25 d. e. szemináriu- mok. 5. 26-án kirándulás. 27-én: oneg sabbath. 6. 28-án ünnepély Buhusi-on. 7. 29. 30-án: szemináriumok. 8. 31-én indulás a Ceailău- ra. 1-én a Bicazi vízeséshez. 2-án a Cylilok- tohoz. 3-án érkezés Vatra-Dorneire. 6-án in- dulás vissza tutajon. 9. Augusztus 8-15-ig szemináriumok. 10. 16-17-én kirándulás Tár- gul-Neamtra. 11. 18-19-én szemináriumok. 20-án záróünnepe. Részvételi díj 1000.- lei; 2 hétre 750 lei. Résztvehetnek a táborozá- son a Bné Jiszráél tagjai, valamint azon fel- sőosztályos középiskolások, akiket a B. J. ajánl. Jelentkezésnél befizetendő 300.- lei, a táborba érkezésnél a fennmaradó 700.- lei. A Bné Jiszráél titkársága. Cim: Str. Sagu- na 7-I.

Két kirándulás Szovjet-Oroszországba

A Societatea Sportiva și Culturală P.T.T. București

két kirándulást rendez Oroszországba

I. Julius 24—július 27
Bucuresti—Constanța—Jalta—Li vadia—Odessza és vissza és

II. Julius 24—augusztus 7.
Bucuresti—Constanța—Jalta—Livadia — Odessza — Dnieprogres — Kiew—Moszkva—Varsó—Lemberg — Cernaufi. A kirándulás ára: vizum, utiköltség hajón és vonaton, teljes ellátás, szálloda, kirándulások, beléptidíjak: Az I-ső kirándulásra: I. oszt. 6700, II. oszt. 5900, III. oszt. 3900 lej. A II-ik ki- rándulásra: II. oszt. 22.800, III. oszt. 15.800 lej. Jelentkezés végső határideje július 12-e, mert minden jelentkezőről a vizum megszerzéséért kérdőívet kell küldeni Moszkvába. Jelentkezéshez érvényes utlevél és 4 fénykép szükséges és az utiköltség egyharmada lefizetendő. Később jelentkezőknek téríteniök kell a kérdőív távirati költségét.

Jelentkezést közvetít az UJ KELET utazási osztálya

Négy nap alatt Kaliforniából Kinába. New- yorkból jelentik: Október elejétől rendes légi közlekedés indul meg Kalifornia és Kína kö- zött. A több ezer kilométernyi utat előrelát- hatólag négy nap alatt fogják megtenni. Ed- dig 75 utas foglalt helyet az első utra induló repülőgépen.

— **A Harmadik Birodalom új büntetőör- vénykönyve.** Berlinből jelentik: Ma jelent meg a hivatalos lapban az új büntetőörvény- könyv, amely szerint nemcsak a bűntettek elkövetőit, hanem az olyan deliktumokat is, amelyek a „nép érzelmeit” sértik, megfelelő büntetésekkel fogják sújtani.

— **A serdüli ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárryi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekgyógyászatban a Ferenc József vizet a kisdedek makacs székzsorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbelihurujánál már régóta kitűnő sikerrel alkalmazzák.**

— **Kirándulók sulyos balesete Beszará- biában.** Cateatea-Albaról jelentik: A Cateatea-Alba melletti Budachi közelében hat kiránduló lovasszekérrel árokba fordult. Mind a hatan reménytelen állapotban van- nak.

— **Halálozás.** Dr Révész Istvánné, sz. Kap- pel Emília, szentesi orvos neje, Clujon meghalt. Temetése 1935 július 8-án, (hétfőn) d. u. 5 órakor lesz az izr. szentegylet Str. Londrei 9. székházában.

— **A Hechaluc Hamizrachi találkozója Gheorgheniiben.** A gheorgheni mizrachista chalucok ezuton hívják meg a Hechaluc Hamizrachi tagjait folyó hó 20-án és 21-én ren- dezendő pögisárra, mely Herzl és Bialik halá- lának évfordulójára esik, Kibbuc Allija, Gheorgheni.

— **Újabb letartóztatások a danzigi köz- tisztviselők közül.** Varsóból jelentik: Dan- zigi jelentés szerint újabb letartóztatások történtek. Köztük van Ferber, Danzig vá- ros volt népszövetségi megbízottja is. Azzal vádolják őket, hogy szabotálták a devizakor- látozó intézkedéseket.

— **A Bné Jiszráél közleményei.** A romániai Cionista Diákfederáció (F. A. S. S. R.) idei táborát Piatra-Neamton rendezi meg. A tá- borozás július 20-tól augusztus 20-ig tart. A tábor programját az Executive a következők- ben állapította meg: 1. Erkezés a táborba ju- lius 19-én. 2. Szombaton este: ünnepélyes megnyitó és Herzl emlékünnepe. 3. 21-én kirándulás. 4. 22, 23, 24, 25 d. e. szemináriu- mok. 5. 26-án kirándulás. 27-én: oneg sabbath. 6. 28-án ünnepély Buhusi-on. 7. 29. 30-án: szemináriumok. 8. 31-én indulás a Ceailău- ra. 1-én a Bicazi vízeséshez. 2-án a Cylilok- tohoz. 3-án érkezés Vatra-Dorneire. 6-án in- dulás vissza tutajon. 9. Augusztus 8-15-ig szemináriumok. 10. 16-17-én kirándulás Tár- gul-Neamtra. 11. 18-19-én szemináriumok. 20-án záróünnepe. Részvételi díj 1000.- lei; 2 hétre 750 lei. Résztvehetnek a táborozá- son a Bné Jiszráél tagjai, valamint azon fel- sőosztályos középiskolások, akiket a B. J. ajánl. Jelentkezésnél befizetendő 300.- lei, a táborba érkezésnél a fennmaradó 700.- lei. A Bné Jiszráél titkársága. Cim: Str. Sagu- na 7-I.

Jeschivath „CHASSAM SOFER” Cluj.

Felhívás
Cluj zsidóságához

Nagy nehézségek árán sikerült a Mindenható segítségével harminc böcher részére egy internátust berendeznem, ahol a tanítványok higiénikus berendezésű termekben és kitűnő ellátás mellett nagy szorgalommal a Tóra tanulásnak szentelik idejüket. Köszönet mind azoknak, akik e nemes és fárasztó munkában segítségemre jöttek.

Hiányt szenvedünk azonban könyvekben. A legfontosabb kelleket, ami a tanulóshoz szükséges, anyagi eszközök hiányában nem tudjuk beszerezni. Az internátus berendezése minden rendelkezésre álló összeget felemész- tett és hogy a szükséges könyvek birtokába jussunk, zsidó testvéreimhez fordulok kérve, hogy ebben is segítségemre legyenek.

Minden, a zsidó tudományokat megbecsülő házban van egy-egy talmudisztikus vagy hé- ber mű, amelyre a tulajdonosnak esetleg nincs szüksége és amelyet jesivánk oly na- gyon nélkülöz. Kérem tehát azokat, akik ilyen könyvek birtokában vannak, hogy szí- veskedjenek ezeket a jesivánkhoz eljuttatni. (Str. Málóas 5). Levelezőlap bejelentésre szívesen küldünk ezen könyvek után.

Az adományozó neve az erre a célra fel- fektetett könyvben lesz megörökítve és a jesivából kikerülő ifjak halásan fognak gon- dolni azokra, akik szellemi fejlődésüket il- képpen elősegítették.

Kérem tehát n. b. hittestvéreim támogatá- sát és e nagy „micwoh“-ért a Mindenható áldása fogja kisérni éltük lepteit.

Cluj, 27 Siwan 5695.

Glasner Akiba
főrabbi.

A jesiva vezetősége ezuton mond halás kö- szönetet id. Reiter Mór urnak Satumareről, aki teljes talmudkönyvtárát a jesivának ado- mányozta.

Együttal köszönjük öv. Léb Hermanné, Hirsch Adolf, Blum Izák, Klein Mózes és Lebovics Béla cluji lakosoknak a jesiva ré- szére eljuttatott könyvadományaikat.

ÉSZINHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MÜSORA:
Ma két szenzációs sláger egy 15 vagy 20 lejes helyéért: I. Ciulita. Izgalmas, kü- lönleges film, mely bemutatja a világhírű bikaviadalokat is. Fősz: Georg Raft, Adolphe Menjou. Erdélyi premier. II. Amok. Stefan Zweig műve után. Fősz: Marcelle Chantal, Inkisioff, Ioan Ionel. Előadások kezdete: Ciulita: 3, 6, 9 óra- kor. Amok: ½5, ½8, ½11 órákor.

AZ OPERA MOZGO MÜSORA:
Ma, vasárnap: A szerelem korbáca. Fő- szerepben Charles Laughton Csütörtök- től: Dr Mabuse végrendelete. Izgalmas bűnügyi történet, tele szenzációs kalan- dokkal. Főszerepekben: Beregi Oszkár, Gustav Diessel és Camilla Spira.

Hétfőtől: Enekek éneke. H. Suderman vilá- g- híri regénye filmen. Főszerepekben: Marlene Dietrich és Lionel Aitwill. Csütörtöktől: TARZAN.

SZINKOR MOZGO MÜSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)
Szombattól: Báboszínház! Lilian Harvey leg- nagyobb filmje, partnere Gene Raymond. Pótműsor: Sully Simphonie, Micky Maus. Legolcsóbb helyárak: 10 és 17 lej.

EDISON MOZGO MÜSORA:
Clujon először: I. Holmes detektív megzavart nászutja. Detektívfilm. Elga Brink-el. II. Pausole király. Emil Jannings-al. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órákor.

Hétfőtől: Két film egyszerre. Világszenzáció I. E. Wallace regénye filmen: Az alvilág törvénye. Misztérium, izgalom, borzalom. Boris Karloff-al. II. Nem pénzért tettem. Egy bukkott leány regénye. Nanci Caroll, John Boles. Helyárak: 7 és 10 lej. Elő- adások kezdete: 3, 6, 9 órákor.

JEGSEKRENYT,
modern és garantált hűtőképességűt készít
GRUNWALD JAKAB
fémipari üzem CLUJ,
Calea Decebal 23.
Előnyös vidéki szállítás
Telefon: 741.

NYARALJUNK
a Bratcai Família Panzióban
Körös egy szigeten, 10 holdas fényvesében

S T R A N D

A Cluj—Oradea ven- lon, gyorsvonati meg- álló. Teljes komfort, szobákban villanyvilá- gítás és vízvezeték! Jutányos árak, kitűnő konyha. — Gyermekek- nyaraltatás. Külön helyiségben pedagógu- sok és orvosi fel- ügyelet mellett szülők nélkül vállaljuk gyer- mekek nyaraltatását!

A KÖRÖSBEN

DÓ ASSZONYT
WIZO tisztelettel közpöjtja
a Asanesti 4.

UJ KELET *Legújabb hírek*

„A paloták visszaadása a Habsburgok részére nem téveszthet meg senkit“

Sir Hoare olasz-angol közös uralommal akarja megakadályozni az abessziniai háborút?

Az angol sajtó nagy jelentőséget tulajdonít Titulescu londoni látogatásának és mélyen elítéli a Habsburg-restaurációs törekvéseket

A franciabarát lengyel tábornokok és a Pilsudskihoz hű ezredek között egyre inkább mélyülnek az ellentétek

London, július 6. A Habsburg-javak visszaadása és a volt osztrák császári ház rehabilitálása az új osztrák törvény által szokatlannak élénk visszahatást kelt éppen angol politikai körökben és az angol sajtóban. Valószínű, hogy ebben nagy része van Titulescu londoni látogatásának, még inkább annak, hogy az angol politikusok a Habsburg-ellenes támadásokkal a német-angol tengeri egyezmény által elhídegyült francia- és kizsantant-közvéleményt akarják kiegyensúlyozni.

Most már nyilvánvaló, hogy az osztrák kormány nyilatkozata, mellyel az új Habsburg törvény jelentőségét akarja enyhíteni, kevés eredményt ért el és az osztrák kormány külpolitikai pozíciója megingott. Erre vall Berger-Waldenegg nyilatkozata is, melyben a dunai értekezlet fontosságát hangsúlyozta, mintegy jóvátevéül az új osztrák Habsburg-törvények.

Az új osztrák törvénnyel kapcsolatos újabb eseményekről alábbi tudósításunk számol be: Az osztrák szövetségi gazdasági és köznevelődési tanácsok üléseiken jóváhagyták a Habsburg-javaslatokat, amelyek most már július 9-én a szövetségi-tanács elé kerülnek.

Londoni jelentés szerint Eden miniszter tegnap az alsóházban ebédet adott Titulescu tiszteletére. Jelen voltak Fitzroy, az alsóház elnöke, Monsel, az admirális első lordja, Austin Chamberlain volt külügyminiszter és számos képviselő.

Ebéd után Titulescu meglátogatta Sargent-t, a Foreign Office közepűrópai osztályának igazgatóját, továbbá Wickham Stead-ot.

A jelenlegi nemzetközi helyzetben, amikor a Habsburg-kérdés került ismét napirendre, Titulescu londoni tartózkodása rendkívüli jelentőséggel bír — írja az angol sajtó.

A Daily Telegraph megállapítja, hogy a királyi paloták visszaadása a Habsburg-ház részére, nem vezethet félre senkit, ez nem egyszerű jóvátevéle egy igazságatlanságnak, hanem csak bevezető lépése további aktusoknak.

Egy jugoszláv politikus mondotta egy ízben — hangoztatja a lap — a Habsburgok visszatérése háborút jelent és Csehszlovákia sem fog semmilyen körülmények között beleegyezni a restaurációba. Nem olyan régen jelentette ki Laval is, hogy Franciaország magatartása ebben a kérdésben azonos a kizsantant álláspontjával. Még ha Ausztria nem is lenne gyanús a kizsantant számára,

nem mondható ugyanaz Magyarország-ról, amelyben felébredt a revizionizmus reményeinek.

Az új osztrák törvény megszavazása nem a legjobb atmoszférát kelti Közép-Európában a dunai paktum megkötéséhez — írja a Daily Telegraph.

Jóinformált francia politikai körökben egyébként attól tartanak, hogy a Habsburg-törvény késleltetni fogja, vagy esetleg végképpen elgáncsolja a dunai egyezmény létrejöttét.

Berger-Waldenegg nyilatkozata

Bécs, július 6. Berger-Waldenegg külügyminiszter tegnap — nyilván az új Habsburg-törvénnyel kapcsolatban — a sajtó képviselői előtt beszámolt a politikai helyzetről, amely szerinte elég komoly, mégis optimizmusra ad jogot. Ami a dunai paktumot illeti, ez sokkal többet jelent ma Ausztria részére, mint ezéltől néhány hónappal és ennek megvalósítását minden erővel támogatni fogja. A francia és angol kormányok nagy érdeklődést tanúsítanak a paktum iránt, hogy a dunai medencében minél szorosabb együttműködés jöhetne létre. Magyarországgal Ausz-

tria kapcsolatai kitünőek, Csehszlovákiával sem lesz nehéz ugyanilyen összeköttetésbe lépni. A Jugoszláviával való viszony a legnagyobb fontosságú. Ausztriának csak jó intenciói vannak jugoszláv szomszédjával szemben, amelynek fejlődését kívánják. Meg fogják győzni Sztójadinovicsot, miként meggyőzték Jetticsot is, hogy Ausztria kívánságai ösztöké. Ausztria Németországgal ugyanolyan jó kapcsolatokra vágyik, mint többi szomszédjával. Sajnos, ebben az irányban az utóbbi hónapokban semmi haladást nem tapasztalhatunk. Amikor Németországból illetékes hang fogja tudomásukra hozni, hogy az új Németország elismeri az új Ausztriát, mint testvérét, amikor a két állam közötti harcra készült legionáriusok csak szomorú emléket fogják képezni a multnak és amikor az Ausztria elleni igazság véget ér, béke lesz újból, nemcsak a két német törzs között, hanem egész Európában. Hangsúlyoz-

Ellentétek Beck és Hitler között

Párizs, július 6. Több lap nem tartja elég világosnak a német-lengyel kormányfői üzenetcsere kiadott kommunikációját és Beck lengyel külügyminiszter nyilatkozatát. Azt hangoztatják, hogy

a Pilsudskihoz még mindig hű ezredek és a most jelentősebb szerephez jutott franciabarát tábornokok csoportjai között egyre éleződnek az ellentétek és ez rövidesen meg fogja mutatni kihatásait a lengyel külpolitika új vonalvezetésén.

A Times berlini tudósítója szerint Beck Hitlerrel együtt fog üdülni. Egyébként bizonyos elemtétek merültek fel köztük Memel és Danzig kérdésében. Azt hiszik, hogy Lengyelország politikája Pilsudski halála óta kissé merevebb és különösen a cseh-orosz egyezmény teszi érzékenyebbé a lengyel külpolitikát.

Amerika döntőbírásgát kíván az olasz-abessziniai konfliktus ügyében

Hága, július 6. (Rador). Jeze professor, Abesszinia képviselője tegnap kifejtette a nemzetközi döntőbírásgát előtt az abesszin álláspontot. Előadását ma folytatta.

Washingtoni jólétesült körökből származó közlések szerint Abesszinia jegyzéket intézett az Egyesült Államok kormányához, amelyben a Kellogg-egyezményben vállalt kötelezettségére hivatkozva azt igényli, hogy lépjen közbe az olasz-abessziniai háború megakadályozása érdekében.

London, július 6. Washingtoni jelentés szerint az amerikai kormány már választ is adott Abesszinia jegyzékére, amelyben hangsúlyozza, hogy gondolni sem akarnak arra a lehetőségére, hogy

a Kellogg-egyezményt aláíró hatalmak más uton, mint a döntőbírásgát útján és békés eszközökkel, igyekezzenek viszályukat elintézni.

A washingtoni kormány reméli, hogy a döntőbírásgát kielégítő megoldást talál s nem fog eöállani olyan helyzet, amely ellentétbe kerüljön a minden nemzetet eltöltő békevágygal.

Kapcsolatban az Abesszinia által az Egyesült Államokhoz intézett jegyzékkel, az angol kormány azt hiszi, hogy a Kellogg-paktum alkalmazása, amit Abesszinia javasol, kevésbé alkalmazható, mint a Népszövetség intervenciója.

Az Echo de Paris szerint Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter és Grandi londoni olasz nagykövet tanácskozása a nagykövet

ta azután Berger-Waldenegg, hogy Ausztriának joga van fegyverkeznie, mint a többi államnak, nem a támadás, hanem a védelem céljára. A kormány kötelességének érteke megváltoztatni a Habsburg-családra vonatkozó rendelkezéseket, mint azt már annak idején Dollfuss is megígérte volt.

Újabb jelentés szerint egy-két bécsi estlapp azt az értesülést közli, hogy Zita ex-császárné gyermekeivel — Ottót leszámítva — már a nyár folyamán látogatást tesz Ausztriában.

Genfben úgy hírlik, hogy a jelenleg Velenében tartózkodó Starhemberg herceg alkalmat keres arra, hogy tanácskozást folytasson a szintén északolaszországi Riccioneban nyaraló Mussolinival. A Habsburg-kérdést is megvitatják. Római beavatott politikai körökben úgy hírlik, hogy Starhemberg herceg, osztrák kancellár a jövő hét folyamán fog találkozni Mussolinivel.

Rómából történt visszaérkezése után izgatott légkörben folyt le. Miután nem sikerült az angoloknak Franciaországot meghódítaniok életbeléptetni szándékolt gazdasági rendszabályainkat,

az új közvetítő javaslatra gondolnak, amely lehetővé tenné az angol-olasz közös uralmat Abesszinia felett.

Egyidejűleg Londonban cáfolják azt a hírt, hogy Anglia felszólítást intézett volna Németországhoz aziránt, hogy valjón nyíltan színt az olasz-abessziniai vizsály ügyében és közölje Angliával állásfoglalását.

Olaszország nem enged

Róma, július 6. (Rador). Jólétesült körök szerint Olaszország abessziniai politikája nem fog változást szenvedni, dacára más hatalmak akciójának. Olaszország vagy mandátumot akar szerezni Abesszinia fölött vagy vissza akarja szerezni azokat a területeket, amelyeket Abesszinia jogtalanul tulajdonított el az utóbbi 40 év folyamán és amelyeket gyarmati birtokainak tekint.

Az olasz tengernagyok tanácsa, amelyen tiz admirális vett részt, befejezte tanácskozásait. Ehatározták az olasz haditengerészet fejlesztő programjának végrehajtását.

Róma, július 6. (Rador). Mussolini fia — Bruno és Vittorio — az olasz csapatokkal együtt közelebbre Kelet-Afrikába indulnak. Tegnap huszonegy tüzérségi és 600 tüzér utba indult Kelet-Afrikába.

Róma, július 6. (Rador). Mussolini ma Eboliban szemlélet tartott a fasiszta milícia fölött, amely rövidesen Kelet-Afrikába utazik. Ugyancsak ma három légielhárító osztag indult a fővárosból olasz Szomáliába. A Pollenzo hajó ma nagyszámu tiszttel és katonával, valamint hadianyaggal indult el Cagliariból.

Budapest, július 6. (Rador). A frontarcok szervezete elhatározta, hogy a munkanélküliekből zászlóaljat szervez, amely az olaszok oldalán harcolna az abessziniaiak ellen. Több mint 2000 emberre számítanak. Hír szerint hivatalos helyen nem akadályozzák meg ezt a szervezkedést.

London, július 6. Japán a jövő héten követséget állít fel Abessziniában. A genfi lapok értesülései szerint Abesszinia csatlakozni kíván a Vörös Kereszt-egyezményhez s már közelebbre megszervezi nemzeti egyelet és Vörös Kereszt-szolgálatát.

Lawrence ezredes tényleg él?

Párizs, július 6. (Rador). A Le Journal hírforrása szerint a tegnap Marseillebe ér-

Nem pipereszer, hanem gyógyszer az EGGER PETROL

Meggyógyítja a hajhullást és hajhullást

kezett Antenor hajón egy Shaw nevű hölgy is az utasok között szerepelt. Néhány utas és a személyzet egy része úgy vélekedik, hogy Shawné neve alatt T. E. Lawrence ezredes utazik, aki nem szenvedett halálos balcsedet. Egyébként Shawné nem akart fogadni egyetlen újságíró sem. A hajó, amely angol-Szomáliából érkezett, ma reggel elhagyta a kikötőt.

El lehet-e zárni a Szezi-csatornát?

Genf, július 6. Jogi szakértők vizsgálat alá vették azt a kérdést, el lehet-e zárni a Szezi-csatornát. A szakértők a csatorna alapszabályaitól azt állapították meg, hogy azt hadviselő államok elől sem lehet elzárni. De azóta új intézkedések fennáll a népszövetségi alapszabályok 20-ik cikkelye, amely a Népszövetségnek lehetővé teszi, hogy beállított fegyver- és hadianyagkivitel esetén vizsgálat alá vethesse a csatornát átmenő hajókat és a hadianyagokat le is foglaltathassa.

Franciaország hű marad a straszi politikához

Róma, július 6. (Rador). Olasz körök azt hiszik, hogy Franciaország hű marad a straszi politikához és nem fog barátságosan magatartást tanúsítani Olaszországgal szemben. Az angol sajtó információit, amelyek titkos olasz-francia egyezményekről szólnak, kategórikusan megcáfolják és leszögezik, hogy a Laval és Mussolini között létrejött egyezmény eléggé biztosítja a két ország közötti barátságot. Remélik, hogy Anglia is meg fogja változtatni az abesszin kérdésben folytatott eddigi politikáját.

A Daily Telegraph szerint Németország elkészítette tengeri építési programját. Nagy vonalaiban a tervezet ismert az angol és francia kormányok előtt, de a páncélosokra vonatkozó adatok még nem lettek nyilvánosságra hozva. Öt páncélos hadihajó építése folyamatban van, amelyek közül három egyenként 10.000 tonnás. Hír szerint Németország repülőgépanyahajókat is fog építeni.

Kondylisz tábornok a görög parlamentben nagy beszédet mondott a királyság visszaállítása érdekében

Athén, július 6. (Rador.) Kondylisz miniszterelnök-helyettes és hadügyminiszter beszédet mondott a nemzetgyűlésben, amelynek során ezeket mondotta: „A görög köztársaság első megalapítói között voltam, de az első görög republikánusok egyike is, aki elvesztette bizalmát a rendszerben. Még 1929 év tavaszán ezeket mondtam Politisz párizsi követünknek: Nem hiszem, hogy a köztársaság normális politikai életet biztosíthat számunkra és előrelátom, hogy rövidesen vissza kell térnünk a királysághoz.

Athén, július 6. (Rador.) A nemzetgyűlés ma elhatározta, hogy kikapátírozta-tja Kondylisz tábornok beszédét, amelyben bejelentette, hogy csatlakozik a monarchia élvéhez.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. uymása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa postal plătite in num. No. 224713/92

10. Telefon: 8
Havonta 110,
évre 600, egé
földre: Havon
félre 12, egé
désék díjsza
KELET“ az e
dóság egytel
Cikkeink utányom
rása megjelölésével

Párt a tulterme

Amerikában új párt a tultermelés ellen ak
Vagyis ez az új pá
hogy az árak terme
legyen a fogyasztása
gazdasági és gyári ü
kek ne a raktárakban
nem belekerüljenek a
Ez a célkitűzés kéts
éppen az a hibája, ho
riamát helytelenül ha
A valóságban Eur
nincs tultermelés, e
hiány van. Azt, amit
sági és politikai isko
veznek; nem az árter
melékénységének és a
nek tudható be, har
organizációnak, mely
bőséget az inség és a
toztatja át, ahelyett,
gálna vele.

Ugyanakkor, amikor
gépeket racionalizáltá
sabb termelőképesség
feledeztek a fogyaszt
ami azt jelenti, hogy
nagy tömegek fogyas
sét.

A valóságban tehát
szó a krízis Európáj
hanem a fogyasztás e
Egy olyan párt, me
ja lecsökkeneni, ahe
termelt árucikkeket eg
láltalán fogyasztási ig
nálna fel.

A civilizáció és a
a föld lakosságának
nagyobb létszámú em
látni a szükséges ipa
szükségesebb meözga
Hogy ez megvalósul
társadalom mai szert
tan: a termelés és
összhangban. Eme ös
lenne vállalkozik mind
tultermelést akarja m
hetetlenre vállalkozik:

A fuzió és ak

A Goga—Cuza fuzió
halasztódott.

Az oltár előtt, pü
kellett volna örök hú
párnak, amely a belp
sabb helyre szeretne
és Cuza professzornak
A halasztásnak áll
kai, hanem program
Cuza professor r
intranzigenciájából a
újonsúit párt progr
fogalmazni, hogy az
kevés emberemérvet
amely ebben a meg
utolsó maradványai
Ezt pedig nem eng
ifjuság.

Itagaszodik az ere
és intranzigenciát
Nem érdekeltlen, ho
rünkre megy.

Mert — a német
son kívül — Cuza pr
tér el a politikai párt
Radikális ez a prog
kor a zsidókról van
Ott a cuzista prog
röl, vagyonekötözáró
Ebből az intranzig
mást lefaragni, hogy
képesebb legyen.

A kitűzés példál
nem mérsékelt.

Az egyes foglalkoz
ru szullus, hanem cl
A cuzista ifjuság e
követel.

Előtt valóban kán
Mert ha a Cuza—
kerülhet ebben az o
ság számára oly
vagy kilóval mérk
zigeneciát...